

309237

ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 5.

జనవరి 1918 నం॥ ఆక్టోబరు 21 వ తేది సోమవారము

నెం 166

సంపుటము. ౫

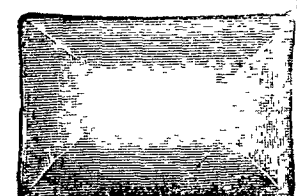
కాళియ నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ ద్వితీయ ౨.

నంచిక ౧౬౬



మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 125
(రిజిస్టరు) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు)
కాబడినది. కాబడినది.
ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది
అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
జేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినచో, మనోగ్యమగు
సువాసన నిన్ను ఆకర్షించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల పీసాలలో నుండును.
చిన్న నైజా (అర ద్రాం) పీసా 1-8 రు 0-2-0
మధ్యరకము నైజా 1-4 దాం " " 0-12-0
వేరొక నైజా 2 " " " 1-4-0
వెద్ద నైజా 4 " లేక 1/2 టౌన్సు " " 2-0-0
చి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
పల్లెల, స్ట్రాబులులందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీని
ఆ నేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టును సీసాపై
ను, కర్ణవైన ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము ఈ ఆటో
దిల్ బహారుయొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి బిరుదవారికి
ప్రాసినచో అలాగే బట్టెలను సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
సానుబంధము : అంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, జామ్యనునీరు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజుయి : మెసార్స్ పురుషోత్తమాచార్య, వైద్యానాథాచార్యులు, బ్రహ్మచారి

ఆశ్చర్యముల నాశ్చర్యము.
వినోదమైన గాలి తలగడలు.



వీటినుండుండు కొళాయియొక్క మరచిలను తీసివేసి
కావలసినవఱకు గాలిని నింపుకొని మరల మునుపటివలె లిగిం
చిన యెడల మిక్కిలి సౌఖ్య
కరమైన తలదించు దగును. ఆ
క్రమేనెప్పుడు మరలనుతీసిన
గాలియంతయు పోయినచో
జేబులో గాని వొడియందు
గాని యుంచుకొనవచ్చును.
ఇది శిరోబాధ గలవారికిని
ప్రయాణీకులకును తదితర ప్రకాసామ్యానమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందును
తలదించు 1-కి అణాలు 0-8-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.
(పి36) చిరునామా: ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశమఠ్రివీధి, సాచుకారుపేట, మద్రాస్

వాలంటీరు సిగరెట్లను

ఉపయోగించును.

ప్రకృతము మార్కెట్టులోయుండు అన్నిరకముల కంటే
ఇది శ్రేష్ఠమైనది 6000 సిగరెట్లకు 10 ప్యాకెట్లుగా
కట్టియంచబడియుండు నెట్టె 1.35 పై రూ 75.0-0 మా
త్రమే. మొత్తముగాకొను వర్తకులకు మంచి కమిషను ఇవ్వ
బడును. వివరములు కావలసిన యిక్రింది విలాసమునకు
ప్రాయవలెను. పి. ఆర్. కిట్టి అందు కో.
1841 చంద్రబిల్లింగున, తంజావూరు.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసఫుకోర్టు.

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మున్సఫుకోర్టులో నల
దలపూరు కాపురస్తులు పున్న రామయ్య భామా యానాది
అనువారలు సదరు గ్రామకాపురస్తులు నాని సుబ్బయ్య
ఆ వెంకయ్య ఆ సోమయ్య ఆ కృష్ణయ్య ఆ కొండయ్య అను
వారలు తమతాలూకు ఆ పైని వారిబాకీదారులకు చిక్కకుండా
చేయవలెనని మోసవిధముగా పంపెను పిచ్చయ్య పెరటికి
14-5-18 ద్వి ప్రాణించి సారని వారిపంపినది కలిపి సదరు
దస్తావేజు చెల్లవలసినది కాదని డిక్లరేషన్ పొందుటకు వా
రందరిమీద ఆసునె 369 రు వారి Creditors అందరి తర
పున దావాచేసేయున్నాను. కాబట్టి సదరు పాలబాకీదారులు
యివరయినా వారులు చేరవలెనను ఆ పేక్షిపున్న యెడల
వారు వారులుగా చేరవచ్చును. సదరువారులె సదరు ప్రతి
వాదులమీదనున్న మరలక చల్లారోజ్యమిదనున్న దద్దా
రోజ్యము పంపెను పిచ్చయ్య పెరటికి 27-5-18 తేదీన ప్రాస
ించిన విక్రయం దస్తావేజు సదరు నాని సుబ్బయ్య వగయి
రాకు బినామిగా ప్రాసించుటచేసినది డిక్లరేషన్ పొందు
టకు సదరుకోర్టులో ఆసునె 370 రు వారి బాకీదారు
లందరి తరపున దాఖలుచేసేయున్నాను. ఈదావాలో కూడా
యెంతైనా వారులుగా చేరవలెనని కోరెయిల నారు ఆ
ప్రకారం చేపట్టెను. (1842)

P. RAMAKRISHNIAH,
Pleader for Plffs.

శ్రీ గుభయ విలేడు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులనాల్

శ్రీ గుభయ

(1045)

ని వార కొ మ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా, సింగాపూర్, శ్రీలంక, స్వదేశీ సంస్థానముల
యందును అనేక శ్రీ గుభయ కొనుగట్లు కాపాడుట లోపవదిరియు. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించి

శ్రీ గుభయ సోకదు.

హైదరాబాదు 6 టౌన్సుల బుడ్డి రుక్మిణి 1-0-0 | శిశుభాగ్యులకు 1 టౌన్సు బుడ్డి రుక్మిణి 0-0-0
బిల్వ 2 " " 0-0-0 | బిల్వ 1 " " 0-0-0

పూర్వీకుల పోషణచేయు. కోరువారికి మావైద్య వ్యాధిలూ డి. గోపాలాచార్యులను.

తంకి విలాసము: "పండిట్" మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, గుడి, ఆచార్యునోవీధి, బి.టి. మదరాసు

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుచానముల సనేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు.

అమృతవలి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లాలుకుచుండును.
రెం 1-4-0.

బుద్ధచరిత్రము

అనంతపురము దగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహర
ముగ రచింపబడినది చక్కనితెలి. పంచి అచ్చు రెం 0-8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రప్రత్తికాలయము,

తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

దీపావళి త్వరలో
నమివించుచున్నది.

బజారులో ధరలు విపరీతముగా పెరుగు
చున్నందున, ఆ శాశ్వతము కలుగకుండ
మీకు కాలసిన ధోవతులను అంగవస్త్ర
ములకు, చీరలకు దరఖాస్తును పంపిన
పంపుకొని ముందుగా జాగ్రత్తపడుదు. ధరల
వివరముల పట్టి కోరువారికి పంపబడును.

స్వదేశీ యిండస్ట్రియల్స్
962 లిమిటెడ్, కంజీవరం.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంగీతము

(రైతుల సేవ)

ప్రాస్తు

ఎయిసను దాటుట.

లండన్, అక్టోబరు 18:—గత రాత్రి పరాసులు ఇట్లు తెలిపిరి:—అండిగ్ని అటవినుండి పడమరకు ప్రభుత్వ దళము నుండి నేటి మొదలును ఓయిజుకు పడమరకు మాట్లాడి సర్వ విజయమును బడసినది. అండిగ్ని అటవి ప్రజలను మెల్ల వీధులు గ్రామముల మరల వశపరచుకొనెను. ఇందులో తూర్పు సరిహద్దులు మాస్వాధీనముగా నున్నయవి. పరిశీలకులు కష్టతరముగ నున్నను వారు ఈ ప్రదేశమున 5 కిలోమీటరులు ముందుకేగినారు. హాప్టీను, గ్రాండువర్గ నాయకులు సహద్దులను జేరినారు. గ్రోగిను, ఎయిసకువర్గి, హార్టీ వెల్లి ప్రజలను కత్తువులెంత తీవ్రముగ నిరోధించుచున్నన వశపరచుకొనిరి. దక్షిణమున జేగుసేనులు ఓయిజు, స్పెరినకును కత్తువులను వెన్నంటుచునే యున్నవి. స్పెరి-లెస్-మెజియర్సు, టుల్లేముగను 40 పోలీస్ సరిహద్దులను, నోవోవీ క్యాపిలను కత్తువులను ముందుకేగినారు. రెండుదులు కలియబోతుంటే 9 కిలోమీటరుల దూరములో నున్న పదిగ్రామమును ఆక్రమించుకొన్నారని. ఇంతవరకు 15 వందలమంది మాచే చిక్కినట్లు తెల్పబడినది. వోజెయిరును కిరుప్రక్కలను 5 కిలోమీటరుల దూరమున ఎయిసను దాటినాము. నాండి గ్రామమునకు తూర్పున నున్న కొండలయందు ప్రవేశించినారు. బలకరముగ పోలీసులు విశేషముగ మాచేమైక. వందలకొలది బందిలుగూడ మాచేజిక్కిరి. తూర్పున ఓలిజిలీ గ్రాండుప్రీ నడుమనున్న అటవిప్రదేశమున ముందుకేగినారు.

శత్రువులు వెనుకకు మరల్చుబడుట

లండన్, అక్టోబరు 19:—పరాసులు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు. రాత్రి ఓయిజుకు పడమరభాగమున శత్రువులు కష్టస్థానములను నిలబెట్టుకొనుటకు ఎంతయు ప్రయత్నించినా కనిపెట్టలేదు. మా ప్రధానదళము శత్రువులను వెనుకకు బారదోలి జయకరముగ ముందుకేగెను. హాబిల్లీ కత్తువులను నున్న అండిగ్ని అటవికి తూర్పునుండి కాల్పుల ప్రస్తుతము చేసినారు. హ్యూస్టీను, తూపిగ్ని, నోయిసులు మాస్వాధీనముగా నున్నది. కాల్పుచేయున్న స్థలములకూడ చాల వరకు మాస్వాధీనములోనే యున్నవి. అక్టోబరు 12 తేదీని ఇచట యుద్ధము ప్రారంభమైనది. అప్పటినుండియు 8 వేలమంది శత్రువులు, 20 ఫిరంగులు, మరఫిరంగులు ముఖ్యముగ రణసానుగ్రియు, ఒకమందుగుండు సానుగ్రిబండియు పూర్తిగా మాస్వాధీనమయ్యెను. ఎయిసకుగమున ఎటిగ్ని కిపడమరకున్న ఎయిసకల్పు నడుమనున్న శత్రువులను బారదోలినారు. అంట్లీ-లీ-హటను బట్టుకొన్నారము. కొంతమంది శత్రువులను గూడ చెలగొంటిమి.

స్లాండ్రులో నిరోధము లేకుండుట.

లండన్, అక్టోబరు 18:—స్లాండ్రులోనిరోధమేలేదు. పురోగమము బాగుగా జరుగుచున్నది. బ్రిటిషు 2.4 నేలు పురోగమము సూపుచున్నది. అంగ్లపరాసు నేలు లీకేటు వై కరిగిన శత్రువులకు తొందరకలుగును అపుడు వారు పలాయనము కావలసివచ్చును. అందువలననే జనరలు రాలిన్సు క్రింద అమెరికా బ్రిటిషు సేనలకు నిరోధము ప్రబలముగా కలిగినది. శత్రువుల నిరోధముదృఢముగ గుండెను పురోగమము జరుగుచున్నది. క్వెసనేత పడమటనున్న యిసుకుదారిని మాచాదులు వశపరచుకొనిరి. క్వెసనేగూడ స్వాధీన మైనది.

తెల్లియను సేన.

స్లాంకనుబద్ధులు తెల్లియను లాక్రమించిరి. పరాసువారు ధీమేలు నాక్రమించి 2000 గజములు పురోగమమును సలిపిరి. బ్రిటిషు సైన్యదళము టోక్గోను సమీపముననున్న మోస తెలుసుచేయు. దోనాయికి తూర్పున మేము టోర్నాయి వెలన్ని సేనలకు కేగిలిరు. లాగ్గీవంక శత్రువులు తిరోగమము సూపుచున్నారు. బ్రూజెను కోర్టురాయిలకు సుదృఢ శత్రువులు పోరుచున్నారు.

ఎక్కు వశపగుట.

మిత్రమండలి సేన ఎక్కువచేరెను, 6000 మంది జర్మనులు సరిహద్దువద్ద నిరోధించుట.

జర్మనులు తిరిగి నాశనము చేయుట.

18వ తేదీని జర్మనులు తిరిగివై వెర్ల ఫిరంగులను బదలెరి. మంచినీళ్ల కొరతయల యంత్రములను విద్యుద్దీపముల సమంత్రములను నాశనముచేసి ఉపకరణముల నన్నిటిని తీసికొని పోయిరి. శ్రీలును యువకులును వైద్యపరీక్షకు లోనుగావలె ననియు వైద్యుల ఆరోగ్యసంరక్షణమున కది అవసరమనియు వారు శ్రీలకు మానభంగముగావించిరి. బాంకొలోని పురుషుల నన్నిటిని హరించి, ఇట్టగాను నంతయునువోచుకొనిరి.

బ్రిటిషు వైమానికులపోరు

లండన్, అక్టోబరు 19:—నార్తా ప్రచారక సంఘము నాటిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—18వ తేదీని మెటుజాస్వా బ్లూ యిసుపారులను ఇండియెండెంటు వైమానిక దళము పర్యవేక్షణము మాట్లాడినది. ఇనుపదారల కర్మాగారముల యందును, ఇనుపదారులయందును మంబలు కాన్పించినవి. మా నిమానులన్నియు తిగి వచ్చినవి. 18-19 తేదీ రాత్రులయందు హాప్టీగను యను దారులను మాట్లాడినారము. నాతావరణము కొంచెం బాంబులకపోవుటచేసి ఫలితములు తెలియలేదు. మాకు నష్టము లేదనియు కలుగలేదు.

శత్రుముట్టదులు ప్రతిహత మగుట

లండన్, అక్టోబరు 19:—గత రాత్రి అమెరికనులు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—మూర్తిజుకు పడమరకు మేము ముందు కేగినారు. స్వాధీనిల్లని బట్టుకొన్నారము. బోయిను-డి-బ్రెజెను ఉత్తరభాగమున ప్రవేశించినారు. గ్రాండుప్రీకి పడమరకు నున్న టూల్బాపొలమును పోరసనురానంతరమున బట్టుకొన్నారము. మూర్తిజుకు తూర్పునబోయి నుగ్రాండ్ మంటూస్ లో మా స్థానములనుండి పోరదోలుటకు శత్రువులు క్రొత్త యత్నములను గావించిరి. కాని వారి యత్నము ఫలితము కనబడెను. లీ-క్యాటూకు దక్షిణముగ అమెరికనులు బ్రిటిషు వాటితో పోరి గురువారమునాడు రెండుసార్లు వారబడిరి. మోలెయి-సెంటు-మూర్తికొననిది, లారీ-డి-వైజుకు దొమ్మి జేసి 2500 మందిని బందీలుగ గొనిరి.

బెల్లియనుల పురోగమము.

లండన్, అక్టోబరు 19:—గత రాత్రి బెల్లియనులు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—బ్రిటిషు, బెల్లియనుల మరల నేటియదయును ముందుకేగుటకు ప్రారంభించిరి. అట్టెందు—బ్రిడెక్ బర్ల ఎట్టిలిగము—నార్తా స్పెరి సెంటు ఆక్రి—సెంటు మెకెలు సాధారణ పంక్తిని బెల్లియనులు చేరిరి. తూర్పున నిరోధము ప్రబలముగ గుండెను. ఇచట బావాబాహినియద్ధము జరుగుట వలన ఇట్టి నిరోధమునకు కారణమయెను. డిస్టింక్టు, రింజిలికు తూర్పు సరిహద్దులను జేరినారు. మాట్టూ ఎట్టికిని బట్టుకొన్నారము. 1½ కిలోమీటరులు ముందు కేగినారు. నేను 200 మందిని బందీలుగ గొంటిమి. బ్రూజెను ముఖ్యము పోవుచు మా ఆర్మీకదళములు 300 మందిని బందీలుగ గొనినవి.

శత్రువుల బలాత్కారపు తిరోగమము.

లండన్, అక్టోబరు 19:—గత రాత్రి బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి:—బోహాయిను, లీక్యాటూనుకు బ్రిటిషు అమెరికనులు మాట్లాడిరి నల్లనుచేయున్నారు. పరాసులు విక్తి తోడ్పడిరి. మంచినీళ్లమును బడసెరి. శత్రువులు శ్రవల నిరోధమును జూపినను వారి వశమైనస్థానములనుండి వారిని బారదోలినారు. వాసిగ్ని, రిబోన్లీలు మాచేమైకవి. బాజూబో ప్రవేశించినారు. ఇచట యుద్ధము జరుగుచునే యున్నది. ఈయుద్ధములందు 1200 మందిని బట్టుకొన్నారము. నెస్సీకల్పు, లీకునుకు శత్రువులు బలాత్కారముగ నిరోధమును గావించుచునేయున్నారు. శత్రువులు ఎదుర్కొని పోరుచున్న మేము 5 మైళ్ళు ముందుకేగినారు. మాస్వేసాని ప్రభువైద్యమును దోయిని పూర్తిగా వశపరచుకొనెను. ఈరంగమున తూర్పున ముందుకేగినది. రెస్ట్రీ-ఎక్-ఆస్ట్రీపెంటు-మాస్వీ జెస్సీ (వెటిక్-సంబంధిక్ ఆన్సు-పంక్తిని చేరినారు. ఆస్ట్రీకి ఉత్తరముగ పూచురుసేనాని ఈవైద్యములతో రోబెయిన్సు, టూర్కొయిగుకు తూర్పున పోయిరి.

మొండి ముద్దు.

లండన్, అక్టోబరు 18:—పరాసు శివరములనుండి రూటరు విశేషకు డిట్లు తెలుపుచున్నారు:—అండిగ్ని అటవికిని, సెంటుగోయెకు అడవికిని నడుమ నెకువజామున పరాసులు మరల మాట్లాడించిరి. మిసోఎర్లు పట్టుకొనిరి. 300 మంది గూడ బందీలుగ దొరకిరి. వోజెయిర్సు గ్రాండుప్రీనడుమ గోరాను సేనాని మాడ మరలమాట్లాడినట్లునాడు. ఉత్తరముగ జర్మనులు మమ్ము ఎయిసు కల్పుకు దాటవంద చేయుటకై అతి మొండిగ పోరుచున్నారు.

అమెరికనుల సానుకూలము.

లండన్, అక్టోబరు 18:—అమెరికను బిటిషులనుండి రూటరు విశేషకు డిట్లు తెలుపుచున్నారు:—అమెరికను ప్రాంతములకు 19 జర్మను పలాలములుగవు. సెప్టెంబరు 26వ తేదీ కంటే ఇపుడు 15 ఎక్కువకు నున్నది. బాటిడి-చాటిలక్ సానుకూల అమెరికనులు భద్రముగ కాపాడుకొని యున్నారు. ఈ ప్రదేశమునుండి జర్మనులను చీకావవశపరచును.

జలవిరోధము

లండన్, అక్టోబరు 19:—బ్రిటిషువారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—బ్రూజెను-క్యాటూనాపు-వింగిన్ని ధీమేడురూచికి పంక్తిగగర నిరోధము మొండిముండెను. డిట్లు క్యాటూ డిట్లు విక్తి తూర్పున నిరోధమును ప్రతిహత మొక్కినారు. బ్రూజెనుకు వైరుతిగ బెల్లియను ముందు కేగిరి. అనేకవోట్ల బ్రూజెను ఆట్టెందు కల్పుకు దాటిరి కత్తుముఖముగ నేగుచు డిట్లు క్యాటూను ఆక్రమించుకొనిరి. బ్రూజెను సమీపించిరి. రెండవ బ్రిటిషు వైద్యము లినుకుదక్షిణముగ లెనస్థానమును బలపరుచుకొనెను. లోక్టోయి-మాస్ట్రుక్ యిసుపదారిని అనేక వోట్ల దాటినారు. మధ్యాహ్నము బ్రిటిషువారు రోబెయిన్సు టూర్కొయిగును ఆక్రమించుకొనిరి.

పురోగమము.

లండన్, అక్టోబరు 19:—బోహాయిను ఈకాన్యముగ ముందు కేగినారు. ల్యాక్సింఘెను గ్రామమున వశపరచుకొంటిమి. క్యాటూయెలను పూర్తిగా బట్టుకొంటిమి. నెస్సీకల్పు కత్తురముగ ముందుకు పోవుచునే యున్నారు. ఎయిర్వీకోర్టు, పికెకోకోర్టులనుండి జర్మనులను పారదోలినారు. వ్రెసు క్యాటిలేటుకు తూర్పుననున్న శత్రువులకు కలుసుకొనుచున్నారము. ఉత్తరమున సెయిగిను, చెరింగును మునున్న మార్గొనని దాటినారు. చెరింగును సమీపించుచున్నారు.

జీబ్రూజి సందర్శనము.

లండన్, అక్టోబరు 18:—బెల్లియను తీరమున లోపలి భాగములవై బ్రిటిషువారు వాళ్లు 14వ తేదీని మెల్లులను ముప్పించెనని నార్తాప్రచారక సంఘమువారు తెలిపిరి. ఇచట శత్రుత్వము రానందున శత్రువు తీవ్రజేషమునుండి బోయిరిని యూహించుచున్నారు. పిదప అన్వేషకారము జనులిడిన బ్రిటిషు నాకల్ వై తీరమునుండి అన్నింకముల మెల్లులు మరసెను. కాని నష్టముకలుగలేదు. సముద్ర తీరమున పోవు మోటారు పడవలు ప్రయత్నుపొయెదాడ, బ్రుసెల్సును టూర్బిదో జేయుటకు జీబ్రూజిని సందర్శించినది. విక్తి నిమానులు తోడ్పడుచుండెను. ఉపద్రవముగ బాంబులను బరపినది. బ్రుసెల్సువై బాంబులు వెనుకభాగమున పడినవి. వెనుక భాగమున బ్రుసెల్సును టూర్బిదో మోటారు పడవలు కొట్టినవి.

బెల్లియము సేన.

లండన్, అక్టోబరు 20:—4వ తేదీని మాసేన శత్రువులను తిరిమి జీబ్రూజీ బ్రూజెనుల నాక్రమించి బ్రూజెను ఘంటు కాలువను దాటి ఎలి తెరివంకకు పోయెను.

అమెరికా సేన.

27-30 అమెరికా దళములు గత 8 వారములలో మిత్రమండలి సేనతో కలసిపోరి 2వ తేదీని పొండెనబర్ల పంక్తిని చీల్చుటతో తోడ్పడెను. బెల్లియను పరాసుల నాక్రమించి చాలమందిని పట్టుకొనెనని మార్షలు పోగుగారు తెలిపిరి. సాంబరు ఓయిజీ కాలువకు అమెరికా సేన చేరినది.

నిమానులు.

8 శత్రునిమానులు నష్టమైనవి. రెండు బ్రిటిషునిమానులు కనబడలేదు. రాత్రి మానిమానులు 8 కిట్లను బాంబులను వదిలి అన్నియును వచ్చిచేరినది. 25 నిమాన యుద్ధములు 19వ తేదీని జరిగినవి 17 శత్రునిమానులు నష్టమైనవి.

రాజస్థాన సేన.

రాజస్థాన సేన 5-8 మైళ్ళముండున కేగిన శత్రువులచట ప్రబలముగా నెదిరించిరి. శత్రువులను పూర్తిగా మానేసే పాఠ దోతను. చాల గ్రామములను 5000 మంది చాలభిరంగులను పట్టుకొంటిమి. సాల్వయరు నాక్రమించితిమి. శత్రువులు క్యాంప్రే సావాయిదారి వంశ పోయిరి మేము దేసెను, ఎస్కాండెను. సామెథలను చేరితిమి. పడమటను మెర్సి నెను మానకమయ్యెను. గత 10 రోజులలోను 18 మైళ్ళ పురోగమము సలిపిచాల వందలమందిని పట్టుకొంటిమి బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

పరాను సేన

ఓయిజీరంగమున శత్రువులను పూర్తిగా తరిమితిమి. రిచిమాంటు విల్లెస్స లీనెట్లను మావశమయ్యెను. సెరంగమున నాండిట్లంగు నాక్రమించితిమి. 1200 మీటరులు పురోగమము సలిపి 1000 మందిని పట్టుకొంటిమి. శరాసు వారు తెలిపిరి.

పరానుల నూతనయవస్కందనము.

లండన్, ఆక్టోబరు 18:—పరాను శివరమునండి యటరువిలేఖకు డిల్లీ గతరాత్రి తిరిగివచ్చెను. ఉత్తర భాగముండున్న రాజ్ నేనలలో గలనీ దెలిసిననాని ఓయిజు పండ్రిగర్గర్ కేటియదయము ముట్టడినల్పేను తృప్తి కరమగు ఫలితములు చేకూరుచున్నయవి.

ఆంగ్లోపరానుల యవస్కందనము.

లండన్, ఆక్టోబరు 18:—పరానుశివరములనుండి రూటరువిలేఖకు డిల్లీ తెలుపుచున్నాడు. శత్రురణరంగమును ఓయిజు రీథెలనదును మీర్సను వియకోరీలోను జర్మనీతోను కలుపుచున్న యినుపదార్జివై రాల్స్ గేజ్, దెలిసిననాను ముందుకేగుచున్నాడు. ఏనిసీఅటవినడును ఓయిజీ-స్యాంబరు నీటి స్థానమునలోగాని 12 మైళ్ళవరకు దెలిసిననాని ముట్టడించెను. లాయన-వాసిగ్నీ వార్షను యినుపదారిమీద నున్న వాడెక్ కోర్టునకును, దెలిసిననాని వామభాగమునకును 2 మైళ్ళ లోపు దూరము గలదు. జర్మనులు రణరంగమందంతటను ఆతిమొండిగ నిరోధించుచున్నారు.

లండన్, ఆక్టోబరు 20:—గతరాత్రి బ్రిటిషు బెల్జియనులు ఇట్టు ప్రకటించిరి:—బెల్జియనులు జీబ్రాజీ, హెస్టును ఆక్రమించుకొనిరి. జీబ్రాజీను దొమ్మిజేసిరి. ఇతరవోట్ల బ్రూజెను-గెంటికల్వసు దాటి వీరివామభాగముండున్న వైస్యములు వచ్చి సరిహద్దులను తేరినవి. బ్రూజెను, గెంటునదును నున్న ఎయిలికును దక్షిణభాగముండున్న వైస్యములు చేరినవి. ఉన్నత ప్రదేశముండున్న ధుట్టు పరానులు పట్టుకొనిరి. లినుకుపోకుండగ చూ మార్గమును అరికట్టుటకై శత్రువులు ప్రబలనిరోధమును జూపినను పరానులు వాల్దీరింకాటు వీరినుబీకిన చేరిరి. రెండవ బ్రిటిషు వైస్యము కోల్పోనుదాటి, దీనికి తూర్పు గ ఆరుకల్మీమీటరులు, ముందుకేగినది. దక్షిణమున కూల్పోతున్నారనాను చేరిరి. శత్రువులు రాకపోకల సౌకర్యములనున్న టిని నాకోమోర్సినను పెల్లూరకు ముందుకేగిరి. స్లాండర్సు తీరమంతయు శత్రురాహిత్యమైనది. పడమట స్లాండర్సుగూడ పూర్తిగ శత్రుబలహీనమై యున్నయవి.

అమెరికా

జర్మనులసాత్తును అమెరికావా రాక్రమించుట.

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 18:—జర్మనులసాత్తును అమెరికావా రాక్రమించిన ప్రతిక్రియను సలిపెదనని జర్మను దొర తనమువారు ప్రాసిన లేఖను స్విట్జర్లండు రాయదారి అమెరికా వారి కందిజేసెను.

అమెరికా సేనారక్షకకాసనము.

50 లక్షల సేనను ఏర్పరచుటకు 6 బిలియను డోలరులను వ్యయపరుచుటకు ప్రణయజేయబడునని రనుచుంది. బెల్జియనులో కాపాడబడిన ప్రజలసంరక్షణమునకు ఆంగ్ల సేనల నిలువసామానులలోనుండి 2 కోట్లమందికి సరిపడు నానారము ను తీసికొనుట కనుచుతి యియ్యబడినది.

హోలెండుకుబొగ్గు.

హేగు, ఆక్టోబరు 18:—జర్మనీకి హోలెండువారు ఆహారపదార్థములను పంపని పద్ధతిని నెలకు లక్షలమన్నుల బొగ్గు కంటకు ఒకవత్సరమువరకు పంపెదనని అమెరికావారు వాగ్దానము చేసిరి.

స్పెయిను

లండన్, ఆక్టోబరు 18:—స్పెయిను శత్రువులనుండి మరీ యితరస్థానములకు తమంతర్గతములు తక్షణము పోవలయునని ఆజ్ఞాపించినార మని జర్మను ప్రభుత్వమువారు స్పెయినువారికి తెలియజేసిరి.

జర్మనీ

సంధిప్రయత్నములు.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము.

అమెస్టరుడం, ఆక్టోబరు 18:—జర్మనులు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి జెంటు సమాధానమును పంపజాలరు దొరతన మువారును పార్లమెంటు రెండుసభలవారును సేనానలును చాల చర్చించవలసియున్నది. విల్సనుగారిలేఖ ఆకాభంగమును కలిగించినదని కోల్లెన్స్టీవాల్యును జయిటంగుపత్రిక ప్రాసినది.

ప్రత్యుత్తరమును చర్చించుట

18-వ తేదీ రాత్రి దొరతనమువారు చర్చించిరి. 19-వ తేదీ మధ్యాహ్నము ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి ప్రత్యుత్తరమును పంపెదనని తెలియుచున్నది.

జర్మనుల తికలు.

జర్మనులు మరికొంతచర్చ జరగవలెనని విల్సనుగారికి ప్రాసెదరు. శత్రువుల అభిప్రాయములను విల్సనుగారు స్పష్టముగ తెలుపరేని జర్మనులు నిర్ణయముగ లొంగిపోయినట్లగును. అది సమచితము గాదు.

దెన్మార్కువారు.

జర్మనులు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి 14 వరకుల నంగీకరించుటచే దేనుల మెల్లవిగు సంయోజనమును దెన్మార్కు పత్రికలన్నియును కోరుచున్నవి.

జర్మనురీచిప్రాగు

లండన్, ఆక్టోబరు 19:—ఈనెల 22-వ తేదీని రిచిప్రాగు సభ జరుగును.

లండన్, ఆక్టోబరు 18:—అభిప్రాయభేదములచే విల్సనుగారి కీమవలసిన ప్రత్యుత్తరము అలస్యమాయెనని బెల్జియనుండి సమాచారము వచ్చింది. తమవై మోపబడిన కారిత్యములకు, క్రొత్తములకును జర్మనులు ఖండించుచు ప్రత్యుత్తరము వీయుటకు ఉన్నట్లుతై యున్నట్లు తోచుచున్నది. తమ వ క మనకు భంగము కల్పించినందులకు, తమ రాకపోకలను నిర్బంధించుటచేతను సముద్రమున నంతకు చుట్టుముట్టి అహారసాధ్యములు తమకు చేరకుండగ చేసినంతకు తాము అరెస్టాములను ప్రయోగించినందులకు సమర్థించుకొను మున్నాము. తమ భావిదేశకు నవ్వకరమగు సుధి నెన్నడును జర్మనులు అంగీకరించగ.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము.

అమెస్టరుడం, ఆక్టోబరు 20:—నిన్న సాయంకాలము ను ప్రత్యుత్తరమును జర్మనులు బెల్జియనులోని స్విట్జర్లండు మంత్రికిచ్చిరి. సంధి కుదురుటకు తాత్కాలికముగ నంగీకారము సంహారమును నిలిపెదనని తెలిపిన తెలియుచున్నది.

ఆస్ట్రియా.

ఆస్ట్రియాలో రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము.

అమెస్టరుడం, ఆక్టోబరు 18:—రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనవిషయమును చక్రవర్తి సేను ప్రకటించును. జేతమును జర్మను, ఆస్ట్రియా, జరు, దక్షిణస్లావు వుక్రేనియను, అను నాలుగు రాష్ట్రములుగ వొంగించెదరు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకును ప్రత్యేక పార్లమెంటు సభలుండును. ఆసభలు ప్రధానసభలకు ప్రతినిధులను పంపును.

చక్రవర్తి ప్రకటనము.

ప్రతిరాష్ట్రమునకును ప్రత్యేక ప్రభుత్వముండును. రాష్ట్రములు జాతిప్రయుక్త రాష్ట్రములు. ఆస్ట్రియాలోనిసా లండును పోలండు రాష్ట్రమునకు చేర్చు విషయ మిపుడాలో చింపబడదు. బ్రీస్టీర్లట్ల ప్రాంతదేశమును ఆపట్టణమును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగను. ఆ వివరము లిపుడు తెలుపబడలేదు. ఇటలీ వారిలో రాయబారముల కవకాశము కలదు. హంగరీరాజ్యమునకు చేరిన దేశములకీయుత్తరువు సంబంధించు. యుద్ధానంతరము దేశీయులందరును సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణమునందు తోడ్పడవలెను. కాసననిర్మాణము పూర్తికాగనే ప్రస్తుత మున్న ఏర్పాటు మారునని చక్రవర్తి ప్రకటించెను.

విదేశమంత్రి.

ఆస్ట్రియా విదేశమంత్రి బారను బరియను రాజీనామా నిచ్చెను.

ప్రధానమంత్రి.

యొద్దమున నునకు పరాజయము కలిగిన దనుట నిశ్చయము గాన సాధ్యముగు సంతకర కనుకూలమగు సంధికి మనము యత్నింపవలెనని హంగరీ పార్లమెంటు సభలో కాంటు టిజ్జా గారు నుడివిరి.

లండన్, ఆక్టోబరు 18:—టిజ్జాగారి యుపన్యాసానంతరమున సార్వభౌమునకు వినుతి పత్రమును నమర్పించిరి. యుద్ధఫలితము వలన రాజ్యమునకు అపాయకరమగుస్థితి వాటిల్లినదని డయికు సభవారు తెల్పిరి. హంగరీకి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించవలయును. హంగరీ వైస్యములను హంగరీకి రప్పించవలయును. హంగరీలోనున్న విదేశీ వైస్యములను పంపివేయవలయును. ప్రజలందరును హంగరీకి స్వాతంత్ర్యమును కోరుచున్నారని కారోలి ప్రభువు గారు తెలిపిరి. ఆస్ట్రియావారి విదేశీవిధాన మీనర్తమాన సంగ్రామమునకు కారణమని తెల్పిరి. ఆస్ట్రియానులు స్వయంగా కంపిన అంత్య సందేశము ఈ యుద్ధమునకు కారణమనిరి. కెయిజరుసముఖమున సర్వయనులకంపిన అంత్యసందేశమునంతను ఆస్ట్రియాను రాజ్యాంగవేత్తలు చర్చించిరిని పూర్వకత్తుడై రక్తరగు మూహిలాక్ గారు తెల్పిరి. ప్రపంచమునంతను తన మహిమనుజూపి గజగజలాడించెదనని కెయిజరు నుడివినటుల గూడ తెలియజేసెను.

1914 సంవత్సరమున సంధికొరకు బ్రిటిషువారు నూచించిన ఏర్పాటులను ఒప్పుకొనియుండినవో ఈముప్పు తప్పి పోయియుండెదనని తెలియజేసిరి. ఎన్నియోతడవలు యుద్ధకాలమున హంగరీవారు సంధిచేసికొని యుండెడివారు. కాని వీరు జర్మనీతో ప్రతివిషయమునను ఏకీభవించి వారిని ఆరుగురించిపోవుటచే వీలులేకుండెను. స్నేహమునకును, రాజభక్తికిని కొంత పరిమితిగలదని నుడివిరి.

ఆస్ట్రియాసంధి.

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 19:—ఆస్ట్రియాలోని జకోస్లావకులు మున్నగు వారికి స్వయంనిర్ధారణ స్వాతంత్ర్య మియ్యబడిననగాని ఆస్ట్రియాతో సంధి కుదురదని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు తెలిపిరి.

రష్యా

రష్యాలో విషమస్థితి.

లండన్, ఆక్టోబరు 19:—రష్యాలో విషమస్థితి హెచ్చుగానున్నది. చాలమంది ఆంగ్లపాఠకులను వదలలేదు.

గ్రాండుడూక్సనికలను

గ్రాండుడూక్సనికలను (వెనుకటిసేనాని) ను సజనపు (వెనుకటి విదేశమంత్రి) ను కీపుకు బెల్జిరి.

లండన్, ఆక్టోబరు 20:—ఉత్తరువు ఊరల్సులో 8 వేల జోలీషివికులు ఎకటిరెక్ బర్లవై దండువిడిసిరి. జకోస్లావకులు బెల్జియను వైస్యములు వీని విశేషముగ పరాజితులుగ జేసిరి. వేయిమంది హతులైరి 8 సాయుధబండ్లు పూర్తిగ పట్టువడినవి.

బాల్కను

బాల్కనురంగమున పురోగమనము.

లండన్, ఆక్టోబరు 18:—ఉత్తర సెర్వీయాలోను మాంటినిగ్రో ప్రాంతమునను పురోగమము జరుగుచున్నది.

వెనుకొండ డి|| ము|| కోర్టులో

స్కాలుకాజు వ్యాజ్యము నెంబరు 351 1918

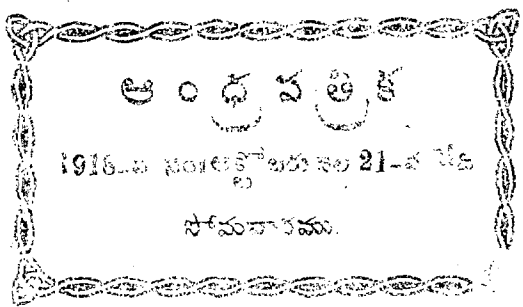
వాది వెనుకొండ నాగప్ప.

ప్రతివాది సజ్జా ఈశ్వరప్ప.

వాది ప్రతివాదినుండి ప్రాంసెనోలులపయన బాకీరు 89-8-0 రాబట్టుకొనుటకు దావాచేసియున్నాడు. ఈదావా 14-11-1918 లకు వాయిదా వేయబడినది. ప్రతివాది స్వతహాగాని క్షీడకుల్ల గాని హాజరు కానంతట పరోక్షయము తీర్మానించబడును.

హెచ్. ఆర్. శేషప్ప, బి. ఏ.

వాది వకీలు.



ఆంధ్ర మండల సభలు

నెల్లూరు, చిత్తూరు మండలసభలు గత శనివారమున సమావేశమైనవి. నెల్లూరు మండల సభకు గా॥ ఎ. ఎన్. కృష్ణరావు ఉపాధ్యక్షులుగాను, చిత్తూరు మండలసభకు గా॥ కె. వి. రంగస్వామి అధ్యక్షులుగాను అధ్యక్షత వహించిరి. సాధారణ సమయములయందు మండలసభలు, మండల పరిషత్తుల గూర్చియు, మండలావసరముల గూర్చియు చర్చించు టాచారమై యుండగా, ప్రస్తుతము దేశమున పరివ్యాప్తములైన అసాధారణ పరిస్థితుల బట్టి ఈ ఆచారమునకు భిన్నముగ వర్తింపవలసి వచ్చినది. భారతదేశమున నెల్లెడలను స్వపరిపాలనా వాంఛ లే ప్రజామానసముల దాండవ మాడుచున్నవి. స్వాతంత్ర్య నివాదము లే దేశమున మారుమోగుచున్నవి. కాంగ్రెసు-ముస్లిములిగు సమ్మేళనమై యొనర్చిన కార్యములవలనను, వ్యక్తపరచిన పట్టుదలవలనను, ప్రభుత్వ వ్యక్తపరచిన మార్పుజరిగినది. విరోధా మహాసంగ్రామమును, తత్ఫలితముగ మానవాళయ పరివర్తనమును కూడ నిండుటకు చేయూత నొసంగినది. వాగరక్త ప్రకుంచము దంతిలను గలుగుచున్న మార్పుల నెరిగి యుండుటచేతను, తమ కార్యములకు వాగరక్త ప్రకుంచమున కింతకును ఉత్తరవాదులుగ నుండు సమయ మేతెంచుటచేతను, ఆంగ్ల రాజనీతిధురంధరులు భారత దేశమునకు గొన్ని రాజ్యాంగసంస్కరణముల ప్రసాదించుట త్యవసర మని గ్రహించిరి. తోడనే మాంటాగూ-మెయ్యుఫర్ల స సంస్కరణ విధానము ప్రకటితమైనది. దీనిని విమర్శించుచు, దీనియందు దారవంతము లగు మార్పుల సూచించి, వానిని నిండు జోన్లకపోయిన యెడల అది ప్రజామోదమును బడయజాల దని కాంగ్రెసు సభయు, ముస్లిము సమితియు నేకగ్రీవముగ తీర్మానించినవి. “ఒక వంక సంస్కరణ ప్రజానామము, మరియొక వంక కఠినశాసన ప్రయోగము.” అను సూత్రానుగుణ్యముగ ప్రభుత్వమువారు వర్తింపదొడంగిరి. హిందూదేశ రక్షక శాసనము చిరస్థాయిగ నుండవలెనని చాలముసంఘమువారు గావించిన సూచన భారతీయులయందు భయమును, అగ్రహమును పురికొల్పినది. దేశభక్త్యదయునునకు ప్రతికక్షులంపారు ఆంగ్ల దేశమున అసత్యముల ప్రకటించుచుండ, వారిని ప్రతిఘటించుటకు జాతీయవాదుల కవకాశములు లభించుటలేదు. ఇట్టి అసాధారణస్థితిగతులతో సమకూడిన మండలసభలు తమ స్థావరవాసరములను, స్థావర వ్యాపారములను తాత్కాలికముగ వదలి, ఆఖరి జీవీయాళయములను వెల్లడించుట సహజము. ఈ మండల సభాధ్యక్షకోస వ్యాప్తము లంగుల కనుగుణముగనే యున్నవి.

అధ్యక్షు లిరువురును దేశస్థితిగతులను సంపూర్ణముగ విమర్శించి, అనేక ప్రధానవిషయములపై తమ అభిప్రాయములను నిష్కర్షగ వ్యక్తకరించి యుండిరి. గా॥ కృష్ణ రావు ఉపాధ్యక్షులుగా, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి ముచ్చటించుచు, ఇంతకు పూర్వము మన మభిలషించిన కాంగ్రెసులీగు విధా

నమునందలి ప్రధానసూత్రములను మాంటాగూ కథకమున జేర్పవలయు ననియు, ఈ విషయమున మనము అవసర జీవీయాళవారు గావించిన తీర్మానమునకు తోడై ధైర్యముతో నిలిచి యుండుటన సరమనియు చెప్పుచున్నాను. మాంటాగూ సంస్కరణములు ప్రభుత్వమువారిని క్రమంకు బాధ్యులనుగ జేయుజాలనిది వీరి అభిప్రాయము. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వసర్వహణమున లా, శాంతికి సంబంధించిన విషయములు దక్క ఇతర విషయములన్నియు భారత స్వతంత్రత యధీనమున నుండవలెననెడి వీరిసూచన సమంజసముగ నున్నది. మితవాదులు ప్రత్యేక సమావేశము గావించుచుండుటవలన మన ప్రతికక్షుల స్థితి బలవత్తర మగునని వీరు చెప్పుచు, తత్ఫలితముల భండించుచుండిరి. చాలము సంఘసూచనలను విమర్శించుచు పంతులుగారు నడిపిన వాక్యములు ప్రశంసాస్పదములు:—

“దేశమున, ఆశాంతి, రాజద్రోహమును తొలగించుటకు వలయునాటముల గావించుట త్యవసరమైనను, క్రిమినలు న్యాయశాస్త్రసూత్రముల వల్లంఘించి, దేశమునందలి అభివృద్ధి నను సహజ స్వ్యవివృద్ధి తుని చేయుట కెక్కడను పూనుకొనరాదు..... ఎక్కువ కఠినశాసనముల నావరణానికి చెప్పుటవలన అసంతృప్తి దేశమున ప్రబలుట సత్యము. అట్టివిధానము దౌర్భాగ్యచిహ్నముగాని, శక్తిమానముగాకాలదు. అది ప్రభుత్వమువారి గౌరవప్రతిపత్తులను తగ్గించునీగాని వృద్ధిపరుపజాలదు.”

పిమ్మట వీరు మండలవిషయములను మిగుల యుక్తియుక్తముగ చర్చించుచు, స్థానికస్వపరిపాలనము గూర్చి బాగుగ తెలిపియుండిరి. ప్రస్తుతపు పేర్కాటుల బట్టి కలెక్టరే మండలమున కంతకును సర్వవిషయములకుండు సర్వాధికారియై యుండెను. మండల పరిపాలనమును ప్రజాసమ్మతము గావించి, కలెక్టరును అతనిసహకారులను ప్రజలకు తరవాదు లగునట్లునట్లు టవసరము. డిస్ట్రిక్టు ఉద్యోగీయులకు ఫలహా నొసంగుటకై మండల సంఘముల నేర్పరచుటచే ప్రభుత్వమున రీవిషయమున కంగీకరించుచున్నట్లు తెల్లము కాగలదు. కాని యంతమాత్రమున ప్రజాభిప్రాయమును అధికారులు గౌరవించుటకు తగిన వసతి యేర్పడజాలదు. ఈ సమయమున కృష్ణ రావుగారు సూచించునటులు:—

“య్యునిసిఫలు సంఘములను, లోకలుబోర్డులను నిర్వహింపవలసిన కార్యములను కాసన మాలమున పృథ్వి చేసి, మండలాధికారుల అధికారమును కొంతకంత వారి హస్తగతము గావించిన యెడల ఈ సమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కృతమగును.”

ఈ విధముగ కాలక్రమమున అధికారము ప్రజావశంగత మగుట కధికావకాశ మున్నట్లు తోచుచున్నది.

ఇక గా॥ కె. వి. రంగస్వామి అధ్యక్షులుగారి అధ్యక్షకోసవ్యాసము వారి సహకారాభీర్యమును, నిర్భీతిని వెల్లడించుచున్నది. వీరు ప్రభుత్వలోపములను వెల్లడించి, అది సంస్కరితము లగుట కై తేమమున కత్యవసరమని వక్కాణించిరి. బ్రిటిషు పౌరస్వత్వములను మన మనుభవించుట లేదనియు, మనము పాలకులచే అనుమానముతో తిలకింపబడుచుంటిమనియు, దేశపాలనమున మన ఆభిప్రాయములు తెంతయ్యలేమును కార్యరూపము దాల్చుజాలకున్న పనియు నిదర్శన పూర్వముగ నిరూపించిరి. విద్య దేశభివృద్ధి కుపకరింపక, ప్రభుత్వోద్యోగములకు మాత్రమే పనికివచ్చుచున్నదను సత్యమును వీరు వెల్లడించిరి. దేశారోగ్యము చెడిపోయిన దనియు, న్యాయ సుతిధనవ్యయమున గాని లభించుట లేదనియు, ఇందు మూలమున జనసామాన్యమునకు చాల చిక్కులు కలుగుచున్న

వనియు వారు వాకొనియుండిరి. కన్నులత్యధికముగ నుండుటచే, దేశమున దారిద్ర్యము వ్యాపించుచున్న దనియు, కఠినమైన లభివృద్ధి నొందజాలకున్న పనియు వీరి అభిప్రాయము. ఈ లోకముల నన్నిటిని తొలగించుటకే మనము స్వపరిపాలనము వలెమించుచున్నాము గాని, అధికార గౌరవము వందలుకు గాదను వీరి వాదము సర్వజనసమ్మతముగ నున్నది. మన కష్టములను బాపుకొనుటకు సత్యాగ్రహ తావలంబనమే శరణ్యమని వీరుసూచించిరి. ఈ సమయమున దేశజలలొ సన్మోన్యవైషమ్యముల బెంపొందించు పాంఘికోవ్యమముల నుద్భవింప జేయుట దేశతేమమునకు భంగకరమని వీరు చెలిపిరి. విషయత్యము గలిగి యుండుట త్యవసరమని హెచ్చరించి యుండిరి.

కాని, దేశము పురోవృద్ధి పొందనున్న ఈ సందిగ్ధతయందును, దేశనిర్మాణమున కత్యవసర మగు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముగూర్చి ఇదపురును కూడ యొక మోటెన్ దెలుపకపోవు టాశ్చర్యజనకముగ నున్నది. భావికాలమున సత్వరముగ లభింపనై యున్న భారత సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు మూలబీజ మగు ఈ భావోద్యమమును గురించి వీరు మూకీభావము వహించుట విషాదకరముగ నుండకపోదు. మాంటాగూ నివేదికమున గూడ ఈ విషయము గూర్చి తెలుకబడి యుండగా, శర్మగారి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రతీర్మానమును బలపరచిన రంగస్వామి అధ్యక్షులుగారును, ఆంధ్రులగు కృష్ణ రావు గారును కూడ ఈ విషయము నున్నకుండుట పాడి గాదు. కాని, ఈ విషయ మిదివరకే ప్రజామోదమును బడసి యున్నది. రాబోవు ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసభతో కూడ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవాదుల సభ జరుగనై యున్నది. దేశజలును, అందుముఖ్యముగ ఆంధ్రులును మనదేశనిర్మాణమున కత్యవసరమగు యీ ఉద్యమ విజయమునకు తోడ్పడి, విధ్యుత్ కధర్మమును నెరవేర్చెదరుగాక!

మైసూరులో విద్య

విద్యావిషయమున మైసూరురాజ్యము మన రాజధానికంటె మిగుల నభివృద్ధి జెందిన దనుట నిర్వివాదాంశము. ఈ మధ్య పట్టణదానానోత్సవ సందర్భమున యువరాజుగారి రొసంగిన యువన్యాస సొంతయు యుక్తియు క్షముగను, సమంజసముగను యున్నదని చెప్పుక తప్పదు. తమ యువన్యాసమున మైసూరు దేశవిద్యాశ్రయములను వారు తెలిపియున్నారు. ప్రస్తుతము మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమున వాణిజ్యమునను, ఇంజనీరింగునందును పట్టము లొసంగబడుచున్నవి. వీని సభ్యునింప నభిలషించు విద్యార్థులసంఖ్య నానాటికి హెచ్చుచుండుట సంకోష వాచకము. సాంకేతిక విద్యయందు కూడ చిరుదముల నొసంగి, తన్మూలమున ఆ విద్యకు కూడ మైసూరు ప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సాహపరుచు దలచుచున్నారు. ఇంకా మూలమున కేవలము గ్రంథపఠనమువలన పరిక్షల యందు దారితేరిన వారిలో జీవనోపాధిసముపార్జనావిషయమున స్పర్ధ తగ్గుటయు, సాంకేతిక విద్యాగౌరవము హెచ్చి, అనేకులు జీవితమును సుఖముగ గడపుట కనుజేర్పడుటయు, దేశభూవృద్ధి సుసాధ్యమగుటయు, తెలుస్థింపగలవు. “స్త్రీల యున్నతవిద్య యెక్కుడుగ అభివృద్ధి నొందింపవలెనని వా అభిప్రాయము” అని వీరు పలికిన వాక్యముల నెల్లరును గుర్తింపవలసి యున్నది. “మైసూరునందలి ప్రతిమండలమునను పట్టపరిక్షయందు తీర్పు రాండ్రై, బోధకశీక్షణమునందిన ఉపా

భాగ్యములు లభించుననుచును నేను నిరీక్షించుచుంటిని" అని వీరు పలికిన వాక్యములబట్టి వీరి ఆశయములు స్పష్టము కాగలవు. ఈ ఆశయాలికి వలయు ప్రయత్నములు జరుగుచుండుట సంతృప్తిదాయకము. అన్నిటికంటె నతి ముఖ్యమగు విషయమును మైనూరు విద్యాలయము వారవలంభించినందులకు వారు ప్రశంసాపాత్రులు. వేళ భాషా ప్రాముఖ్యమును గ్రహించి, వాని యుద్ధరణమునకై వారు సలుపుప్రయత్నము తెల్లరకు నామోదదాహకములుగ నుండక తప్పదు. "మాతృభాష లవశ్యకతనీచుములుగ స్వయించి, మావిశ్వవిద్యాలయము వానికి మిగుల ప్రాముఖ్యము నొసంగుచున్నది. మంచి కన్నడ భాషయందు వ్రాయబడిన గ్రంథప్రకటనమును ప్రోత్సాహపరచుచు మా ప్రకటన సంఘము చాల మంచి కార్యమును గావించుచున్నది." అని యువరాజు గారు నడిపిన వాక్యముల నిప్పట్టున గుర్తించుట వ సరము. ఇప్పుట సంస్కృతభాషాపఠనము కూడ ప్రోత్సాహపరచబడు చున్నది. కేవల విజ్ఞానదాయకవిద్యతోడనే సంతృప్తిజెందక వీరు నైతిక, శారీరక సంపోషణమునకై కూడ కృషి సలుపు చున్నారు. శరీర వ్యాయామాభివృద్ధికి వలయు నొక విధానము సంస్థాపరచబడుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికి పాఠశాల లత్యవసరమును విషయమును గ్రహించి వీరు తత్సార శాలాభివృద్ధికి ప్రయత్నముల చేయు చుండుట సంభావ్యము. ఈ విధముగ కృషి సలుపునెడల, మైనూరు విశ్వవిద్యాలయ మచిరకాలముననే వన్నె కెక్కి, యెల్లరకు నాదర్శప్రాయ మగుటకు సందియము లేదు. కాలానుగుణ్యముగ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము గూడ మార్పు జెంది, యీ సూతన మార్గముల నవలంబించు టత్యవసరమని సూచించుచున్నారము.

సురేంద్రనాథ బెనర్జీ
వీరిని గురించి "బాంబాయి క్రానికలు" పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— "బెనర్జీగారు ఆంగ్లో-ఇండియను పత్రికల అభిమానమును గోల్పోయి నట్లు తోచుచున్నది. రాజకీయ సంస్కరణములపై సామాజ్యశాసనసభయందలి అనధికార సభ్యుల అభిప్రాయము ఏకీకరణకారముగ నున్నటుల తోచుచున్నది. మఱి, ఆంగ్లో ఇండియను పత్రికలకోవ మతిశయించినది. "వయొసరు" పత్రిక కాశాభంగము కలిగినది. సురేంద్రనాథుడు నాయకుడు కాదనియు, అమృతబాగుపత్రిక ఆతని నెదిరించుటచే ఆతని సహర్షించుటవసర మగుచున్నదనియు "మదరాసు మెయిలు" పత్రికా కలకత్తా విలేజరి వ్రాయుచున్నాడు. ఇందుకొరకేనా బెనర్జీగారు కాంగ్రెసుసభకు ప్రతికూలముగ పోరాడుచుండుట? ఆంగ్లో-ఇండియను పత్రిక లిటివల తెలిపిన అభిప్రాయముల వలన చీలిపోయిన వారు కన్నుల దెరుచుకొనవలసి యున్నది. వీరిని స్వీయ లాభమునకై వినియోగించుకొని, తమ జేమమున కెంతమాత్రము న్యతిరేకముగ వర్తించినను ఆంగ్లో-ఇండియను పత్రికలు వీరిని త్రోసివేయుచుండును. మితవాద సభను ఢిల్లీ కాంగ్రెసుతో జేర్చవలసినదని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి మూలమున డాక్టరు కిచ్చుగూరు వంటి సందేశమున అర్థము లేకపోలేదు. శాస్త్రిగారి పంజాబు దండయాత్ర సంపూర్ణపరాజయము నందినది. ఆతడు కాంగ్రెసునుండి చీలిపోయిన విషయము తమిళదగినది కాదని ఆతనికి తెలుకు బడినట్లు తోచుచున్నది. ఇది అభిప్రాయభేదమునకు సంబంధించిన విషయముకాదు. కాంగ్రెసు వారికిని,

అందుండి చీలిపోయిన వారికిని ఎట్టి విభేదమును లేదని మే మిదివర కనేకసార్లు తెలిపియుంటిమి. ఆంగ్లోఇండియను సహాయము నిష్ప్రయోజనమైనది. మాసమకాలికు లొకరు కైస్తవులు మే లొకని, ఈ చీలిపోయినవారిని జేర్చవలయు నని హెచ్చరించు చుండిరి. అందువలన నెట్టిలాభమును బనగూడినటుల తోచుటలేదు. ఈ చీలిపోయిన వారు శాంతియుగ యోచించినయెడల, కాంగ్రెసును వీడిపోవుటయే తమ జన్మమున చేసిన మహానేర మని వారు గ్రహించగలరు."

వ్యవస్థాంతరములు

నియోజకసంఘము:—నవంబరు 11వ తేదీకి ఈ సంఘమువారు ఆలహాబాదు వెళ్లెదరు.

ధిల్లీలో విషభ్యర్థన:—ధిల్లీలో విషభ్యర్థన ప్రబలముగా నున్నది.

తకావీ:— సంయుక్తరాష్ట్రముల దొరతనము వారు తకావీల నిచ్చెద మనది.

నర్ కంకరునాయుని గారు:— వీరు 20వ తేదీన ఆలహాబాదు వెళ్లి ఆచట రెండుదినములు ఉండురు

ఇండియను సర్వార్థి కేటు మెడికలు డిపార్టుమెంటు:— ఈ నెల 2-వ తేదీ నుండియు సర్వార్థి కేటు అనుపదమువలన బడును.

డాక్టరు హెచ్. ఎస్. జేవాగారి చరణము:— జేవాగారు పూనా ఆశ్రమమునందలి స్థాపకు లగుటచే మండలి వారు జేవాగారి మరణవనరు సంతాపమును తెలిపిరి.

రాజప్రతినిధిగారు:— డిసెంబరు నెల 6-వ తేదీకి రాజప్రతినిధిగారు కలకత్తాకు వెళ్లెదరు. ఆచట నాలుగువారము ఉండురు. బెల్లెడేనుండియు వారి బస కాయ ప్రభుపబడినది.

కాంగ్రెసు అభ్యుత్థాన:— బోకమాన్య తిలకు గారభ్యుత్థాన పహింద నకాకము లేకపోయినందున అభ్యుత్థాన నియోజనమున సన్మానసంఘమువారు స్థాయిసంఘమువారికి వదలుచు నర్ కమీంద్రనాథ తాగోను గావని నియోజనపరగు నని సూచించిరి.

విషభ్యర్థన:— 19-వ తేదీన వెల్లింగ్టను సైనికోర్కొగురుసహజేమై సైనికులు ఉదకనుండెను కొటగిరిమున్నగు గ్రామములకు రానూడదల తీర్పించిరి. కోమకాధిపతు సన్యాసియు కొటగిరికొండపాండ్ర గుడితెలుసోయి హెచ్చుచుండి విషభ్యర్థిడితులకు నుండుల నిచ్చుచున్నారు

ఒకసంస్థానాధిపతి మరణము
గ్రెస్సాసంస్థానాధిపతి యకు సూర్యప్రతాప మహానరదాసుగారు బుధవారమునాడు రాత్రి కీర్తిశేషులైరి. వీరు ఉత్సాహభూష్టులగు యువకులు. యుద్ధాభి మున్ను ప్రతిష్ఠాపవలకు చాలధనమొసంగి యుద్ధాన సానమునకును నెలకు రు 5000 ల వంటివి నిచ్చెదమని ఇటీవలే వాగ్దానము చేసిరి.

లాహూరులో దళారా.
దళారా ఉత్సాహము రావలీల జరిగినది. రావణదహనము వాడు కెయిజు రాష్ట్రశాసకగార్త తెలియుటచే కలియుగ రావణు డంతరించె నని ప్రజలందిరి.

నిషభ్యర్థన.
కళాశాలలను పాఠశాలలను మూయుబడినవి. మరణములు హెచ్చుగ నున్నవి.
రాజభక్తిప్రకరణము.
ప్రభుత్వోద్యోగు లందరను రాజభక్తి ప్రకరణములను వ్రాయవలెను. సహాయమును బడెయ సాతశాలల కళాశాలల ఉపాధ్యాయులు నూడ రాజభక్తిప్రకరణములను వ్రాయవలెను. అని బాంబాయి దొరతనమువారు చేసిన ఉత్తరువు రద్దు చేయబడినది.

స్థానిక వార్తలు

కీర్తిశేషులగు ఎం. దొరస్వామి అయ్యంగారు:— కీర్తిశేషులగు ఎం. దొరస్వామి అయ్యంగారి గౌరవాధ్యము కేపు మంగళవాంఛునాడు నుగుణవిలాససభ మూసికేయబడును.

ఒక బహిరంగసభ:— ఈ నెల 28-వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5-30 నిమిషములకు నిక్కియా పురమందిరములో నొక బహిరంగసభ జరుగును. స్థానిక ప్రభుత్వములవారును హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారును ఆయుర్వేద యుగాని వైద్యవిధానములగుర్పి ఆగుచుచిన భావముగుర్పి యాలోచనచేయుటకు సభజరుగును. దివాన్ బహద్దూర్ శ్రీ. కృష్ణస్వామి రావుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించురు.

పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారు ఎమర్సొనబడుట:— గత కనివారమురాత్రి సుమారు 9 గంటల జేళప్పుడు ఇన్ స్పెక్టరు రామానుజులు నాయుడుగారు హోలీసు బ్రిడ్జియెద్ద ట్రాములై నుల్లో నిలిచి సినిమాలోనుండి వచ్చిన జనసమూహములు ట్రాముకింద పడకుండ చూచుచుండినపు డెడదో గాని ఒక పేనాకత్తితో నాయుడుగారి కంటికెత్తివై పొడిచెను. నలుగురుకలసి హంతకుని వెకేరి కాని వా డంతలో మాయమయ్యెను గాని ఎందును గానరాడయ్యెను. నేటికిని వాడు పట్టుపడలేదు. నాయుడుగారు జనరలుజనుపత్రిలో చికిత్స బొందుచున్నారు.

చెన్నపురిలో మరణముల సంఖ్య:— 19 వ తేదీతో అంతమైనవారములో చెన్నపురిలో మెలకు మరణముల కేటు 2021 అయిఉండెను. మొత్తము 2,016 మరణములు కలిగెను. ఇంతకుముందువారములో 1699 మరణములు కలిగెను. ప్రస్తుతవారములో 1152 ఈ జ్వరములవల్ల మరణించినట్లును 247 గురు క్యాసకళ రోగములవల్ల మరణించినట్లును తెలియుచున్నది. తొండియారుపేట, పరుకునాకము, వేవేరి, తిరువల్లిక్కేడి, రాయపేటలలో సితిగములు యథా ప్రకారముగనున్నవి. వ్యాధి ముమ్మరముగనున్నది. తమ చికిత్సాలయములకు వచ్చుచుండిన రోగుల సంఖ్య గత రెండు మూడు దినములనుండి తగ్గినట్లు కొందరు వైద్యులు వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపురివైద్య కళాశాల విద్యార్థుల సహాయముచేత నున్న, సాంఘిక సేవాసంఘమువారి సహాయము చేతనున్న ఇదివరకట్టి ఏర్పాటులకు డాడు క్రొత్తఏర్పాటులు గావించబడినది. ఇకాల్లుయెంజా జ్వరపీడితులగు బీదలకు పాణి, గంజి, ఇచ్చుటకు ఏర్పాటులు గావించిరి.

మిత్రమేలా దర్పణము:— ఈ గ్రంథమున రాజ్యదోషాకరవిషయము లుండుటచే దొరతనమువారి గ్రంథము ప్రతుల నిన్నిటిని వశపరుచుకొనిరి. ఈ గ్రంథమును విక్రయించిన వానికి రు 75 లు జుర్మానా వేయబడెను.

పిచ్చిపత్తుట:— అంగడిపురము బందిసోటు కేసులో నాక్షీయని చెప్పబడినయొక మహమ్మదీయుడు గురువారమునాడు తి వారు సై నువ్వేమనెందు చెలరేగి ఒకసోలీసు హాడు కనివ్వేయను, ఒకకనివ్వేయను, ఒకమిరాయి బ్రాహ్మణుని పొడిచెను. పిచ్చుటవానిని పట్టుకొనిరి. వానికి పిచ్చి ఎత్తినదని తెలియుచున్నది.

మహమ్మదాలీ గారి కేసు:— విచారణసంఘము వారి యెదుట మహమ్మదాలీగారి పక్షమున వాదించుటకు న్యాయవాది సేర్పరుచుకొనుటకు దొరతనమువారి రకునుకొంది. మహమ్మదాలీ గారి పక్షమున వాదించుటకు సి. ఆర్. వాసుగారు చింద్యాలాకు వెళ్లిరి.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషోత్తము వాడు బుటె యోగ్యునినది. మెదడుకు చలువజేయును. వేండ్రుకలు రాలకుండును. వేండ్రుకలు నునుపు గోగును. నువాసవగరిగి యుండును. 0-12-0 అమృతాంజనము దీపోరి తంబు కెట్టివీధి, మదరాస్

ఎనిమిదవ నెల్లూరుమండల సభ.

ఈ నెల 19-వ తేదీన కందుకూరులో సభా సమావేశము జరిగినది. ఉదయము 9 గంటలకు ఆధ్యక్షులగు గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు పంతులుగారిని బహుశా బిడ్డగుండ బాండుమేళముతోనూ రేగించి 10 గంటలకు సభాస్థలికిగొనివచ్చిరి. చాలమంది ప్రతినిధులుగూడ నూరేగింపునందుండిరి. బొంబాయి జ్వరము జిల్లాలో హెచ్చుగా నుండినందున సుమారు 100 మంది సభకువచ్చిరి. ఎం. వి. నుబ్బారావు, నెల్లూరు రామకృష్ణయ్య, వి. గోపాలరావు, (కనీగిరి) కనకరాజు నరసింహారావు (కావలి), ఎం. శివరామయ్య, బి. జే. ప్రసాదు, కే. పార్థసారథి ఆయ్యంగారు, ఎం. రామకృష్ణారావు, వి. శ్రీకృష్ణయ్య, మల్లవరపు రామారావు (నెల్లూరు), కానుమళ్ల సీతారామయ్య, అబ్బులు రహిమాను సాహెబు (కందుకూరు యూనియను ఛైర్మన్లు), కాళిదాసు పుల కొండయ్య, టి. మారెన్యామిసాయుడు, మిట్టపల్లి శివరామయ్య, (తాలూకాపార్టీ సభ్యుడు), గార్లను మరీకొండ ప్రముఖులును వేదికవై నా సీనులైరి. ఆ సభా సమయము ప్రస్తావనము గారు ప్రారంభమున తంజేమాతరగీతమును పాడిరి. సన్మాన సభాధ్యక్షులు ఎం.ఎస్. రావుగారు (కందుకూరు పీఠం) స్వాగత మొసంగుచు ఆంధ్రమును పర్యవేక్షించిరి. వారు బ్రిటిషు దౌత్యమువారి కట్ట నత్యధిక రాజభక్తిని వెల్లడించి యుద్ధమున కెల్లనను సర్వవిధముల తోడ్పడవలెనని హెచ్చరించిరి. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు తీర్మానముల నందరును బలపరచవలెను, ప్రజలలో ప్రాథమిక విద్యనధికముగ వ్యాపింప జేయవలెను. తాలూకా పట్టణములలో మాధ్యమిక పాఠశాలలకు నెల్లూరులో నొక కళాశాలను ఏర్పరచవలెనని, సంస్కృతాంధ్ర వాద్యము పునర్జీవమును ప్రోత్సహింపవలెనని, స్వదేశోద్యమమున ధీమతముగ వెంపొందింపవలెనని, ఆంధ్రోద్యమ ప్రాముఖ్యతను వికరించి, పిమ్మట మిట్టపాడి వేంకట నుబ్బారావుగారు ఆధ్యక్షకనియోజనము నుపసాదించిరి. కే.నరసింహారావు, అబ్బులురహిమాను సాహెబు, టి. మారెన్యామిసాయుడు, నుబ్బారామయ్యగారు ర్థనకుదించిరి. పిమ్మట హర్షధ్వనులు వెలగుచుండ సభ్యులులేచి యుపసాదించిరి. అధ్యక్షులు ఆంధ్రమున వ్యాకరణయంత్రముగ నులభ్యమైన సప్తముగ నుపసాదించిరి. ఎస్. కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠి (నెల్లూరు మ్యూనిసిపలు వైసు ఛైర్మన్లు), నెల్లూరుభాటీ (జిల్లాబోర్డు-మ్యూనిసిపలు కాన్సిలుసభ్యుడు) గార్ల మరణములకు సానుభూతిని తెలిపిరి. పిమ్మట సభ విషయనిర్ధారకసంఘముగ ముగిసినది. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సభ సమావేశము జరుగును. (తంత్రవాదు)

ఆధ్యక్షకోసన్యాసము

సభాధ్యక్షులగు ఆనరబిలు ఆచంచల్ల కృష్ణారావు పంతులవారి యజమాన్యమునుండి క్రింది సంగతులు ముద్రితములు:—ఆనరర దేశీయ మహాసభ అధ్యక్షియముగ జరిగియుండెను. అందు దేశీయ మహాసభయందలి వివిధమతముల వారందరు సమావేశమైరి. తమతమ యభిప్రాయభేదములను పరిష్కరించుకొనియే కాభిప్రాయమునకువచ్చు యుద్దేశముతో వారందుగూడిరి. అందు సర్వోత్తముఖమైన తీర్మాన మంగీకృతమైరి. ఆతీర్మాన మెంతయు సభావ్యముగనున్నది. అదివరకు నిర్బంధితమైన రాజనీతి విధానమును మరింత యుద్ధాభివృద్ధి సులభముగ చేయుట కది నూచించి, స్వపరిపాలనము త్వరలో లభ్యమగుటకు సాధనములను తెలియజేసినది. కాంగ్రెసు లీగు విధానమునందలి ముఖ్యధర్మములను ప్రకృతిమేర్పడవోపు రాజ్యాంగ విధానమునందు జొప్పించునట్లు చేయుట కాంగ్రెసు లీగు విధానావలంబకులకు చురధర్మము. గతదేశీయ మహాసభయందు జరిగిన తీర్మాన మాయుద్దేశమును నెరవేర్చుట. మన యధార్థాభిప్రాయమును, కోరికలను తీర్మానము ల్వక్తికరించుచున్నది.

ప్రాచీనధర్మగీతారమున గురించియు, ప్రజాధికారాయత్త అధికారాయత్త కాభాసిద్ధయ విషయములగురించియు విచారణచేయుటకు సంఘముగ నిర్ణయమైనది. ఆ సంఘములకు తోడ్పడుట మనధర్మము. కానికి మనము చేతనైసంత సాహాయ్యము చేయవలసి యుండును. మనకు తెలిసిన సంగతుల నన్నిటిని వారికి నీవేదించవలయును. ఉపయుక్త మైనట్టియు ఆనరర యోగ్యమైనట్టియు సూచనలను మనమువారికి తెలియ జేయవలయును. దేశమునందలి వివిధాభిప్రాయములను, భిన్న సంఘభావనలనువ్యక్తీకరించునట్లువారిని మరింతప్రాచీనధర్మము

గలవానినిగ చేసిన బాగుండి యుండును. అందుచేయు నూచనలను పాలకులు గమనింపవలసి యుండును. కాని కొందరును, కొన్ని సంఘములును, కొన్ని ప్రత్యేక సంఘముల సభ్యులను నిందించుట సంతాపకరము. అందువలన ప్రయోజనము కలుగదు. సంఘముల పనికి అవాంతరములను కల్పించిన యెడల చాలహాని కలుగును.

ఆనరర దేశీయ మహాసభ గూడినవేలక రాజ్యాంగ సంస్కరణములను యోచించుటకై నురేంద్రనాథ బానర్జిగారి ప్రతిపాదనము ననుసరించి కాసునసభ వారొకసంఘమును యేర్పాటుచేసిరి. వారు సంస్కరణములందు చాల మార్పులను కోరిరి. వానిని పాలకులు యోచించెద రనియు అందువలన బాధ్యతగల పాలనము ప్రజలకు లభించు ననియు నేను విశ్వసించుచున్నాను.

దేశమునందలి ప్రస్తుత స్థితిగతులనుబట్టి చూచియెడల మితవాదుల ప్రత్యేకసభ యవసరములేదు. మితవాదులలో చాలమంది కను యభిప్రాయములను సభలందును ప్రకటించుచు కలెపోయినారు. వారు ప్రత్యేకముగ సభజరుపవలసినయగత్యము కనిపించుటలేదు. ఎవరికి తోచినట్లు వారు ప్రత్యేక సభ జను జరుపుటవలన దేశీయమహాసభ యందు కక్షలున్నట్లువైవారికి లేనిపోని యూహాజనించుటకు కారణము కాగలదు. అందువలన సభజరుపవలసిన వారికి నెన్నియో దుర్భ్రులుగలగును. రాజ్యాంగవిషయములందు భిన్నాభిప్రాయములుగల ప్రతివాదులను యిష్టము కచ్చినట్లు వేరుపడి భిన్న భిన్న సభలను జరుపు చురాచార మిందువలన యేర్పడకలదు. దేశీయసభా విముఖులకిందువలన వ్యతిరేకముగ పనిచేయుట కనువేర్పడకలదు.

దేశీయ మహాసభయందలి భిన్నమతముల వారిని అతివాదులనియు మితవాదులనియు వ్యవహరించుటవలన దేశీయ సం దెంతయో యుపద్రవము కలుగుచున్నది. ఆనామములవలన దేశీయనందలి భిన్న రాజ్యాంగమతములవారి యభిప్రాయములు వ్యక్త మగుటలేదు. అపదముల కింకను వాసుటకు కారణము లేదు. దేశీయనందలి యభిప్రాయములనుబట్టి ఆయామతముల వారిని కాస్పర్శ్యేతీవులని, లిబరలులని, రేడికలులని పిలుచుట కుండుది. ప్రస్తుతము ప్రచారమునందున్న నామములకంటె వైనివెప్పిన మాతననామములే దేశీయనందలి వివిధాభిప్రాయములను బాగుగ వ్యక్తముచేయును.

కాలకు కమిటివారు రాజద్రోహ సంఘపు రిపోర్టును ప్రకటించుటవలన దేశీయనం దసంప్రీతియు ఆందోళనయు కలిగినది. ప్రజలు రాజ్యాంగ సంస్కరణములను, స్వపరిపాలనాప్రాప్తికిని యెదురుచూచుచున్నారు. అట్టి కరుణముందు ప్రజానాయకుల నవరసముగ నిందించుచు రిపోర్టు ప్రకటితమైనందునకు ప్రజలు తగచుచున్నారు. విప్లవోద్యమమును అణచివేయుటకు పాలకులు యత్నించి కట్టుదిట్టములను చేయుటయు అందు ప్రజలు పాలకులకు దోడ్పడుటయు ధర్మము. రాజద్రోహ సంఘమువారు బహిరంగ విచారణ జరుపలేదు. వారు రహస్య విచారణ జరుపనియెడల వారి కనుకూలమైన చాలసంగతులు తెలిసియుండును మరికొన్ని నిర్బంధ కాసుములను చేయవలయుననికమిటివారు పాలకులకు నూచించిరి. వారు నిర్బంధ కాసుములు కాశ్యోమగ నుండవలయునని తెలియజేసిరి. అందువలన ప్రజలస్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరముగ నుండును.

నిర్బంధమునకు సంబంధించిన చిత్తుకాసునను నిర్ధమగుచున్నట్లును దానిని కాసునసభయందు ప్రవేశ పెట్టుటకు నుండు ప్రజలు తమయభిప్రాయములను తెలియజేయుటకు పాలకులు ప్రకటించెదరనియు తెలియచున్నది. దేశీయల యభిప్రాయములను కనుగొనకుండ పాలకు లట్లు సాహసించకూడదు.

రాజధానియం దెన్నియోమండలములందు కలెవులన అల్లరి జరిగినది కాని నెల్లూరు మండలమునందు యెక్కువ గంద్రగోళములు లేవు. నూలూరుపేటయందు యెక్కువ గంద్రగోళము కలుగునట్లు కనుసించకపోయినను ఆక్కడి పోలీసు యుక్తోగి గంద్రగోళము జరుగునని భయపడి ముఠామీదకుపాటులను వేల్పుట కనుజ్ఞ యిచ్చియుండెను. అందువలన ప్రాణనష్టము కలిగెను. దానివిషయమై ప్రజలు పలు విధములుగ చెప్పకొనుచున్నారు. బాధ్యతకలిగిన యుక్తోగి యెక్కువ స్వతంత్రవిచారణ జరిపి దానిని విచారించినగాని ఆందలి యధార్థము బయలుపడలేదు. కేవలము అధికారము చేయు విచారణవలన ప్రయోజనముండదు. అత్యుక్తులలో యెదిడ చేసినవారిని అధికారులు శిక్షించిరి.

ప్రజలకు కావలసినయూహాధాన్యములన్నియు మండలముననే పంపింపుచున్నది. నెల్లూరు మండలమునుండి చాల ధాన్యము నెయ్యి, మిర్చియున్నగునవి యెగుమతి యగుచు

న్నవి. వర్తకులు లాభము పుచ్చుకొనినను అపరిమితముగ పుచ్చుకొనకూడదు. ప్రజలకు పీడకలుగునట్లు ధరలు పెంచి లాభము తీయకూడదు. వివిధకృత్యులందున్న ప్రజలకు విశేష సహచర్యభావ ముండినయెడల కష్టములు లేవందపోవును.

నిమ్న బాతుధారణము రాజ్యాంగము వారి పనిగాని సంఘసంస్కర్తల పనికాదు. వారిపిల్లకు చదువు సంధ్యలు వచ్చుటకు తగినయేర్పాటులను చేయవలయును. పంచములకు యెక్కువ పాఠశాలలు పెట్టుటకు కట్టుదిట్టములను చేయవలయును.

నెల్లూరుమండలము మొత్తముమీద బీదచండలము మండలమునందు వ్యవసాయము వృద్ధిపొందలేదు. చాలకాలము నుండి నీటియేర్పాటులనుగురించి యోచనలు జరుగుచున్నవి. కాని వానివలన ప్రజల కింకనరకును ప్రయోజనము కలుగలేదు. మండలముల నందలి అభివృద్ధి చేపట్టవలసిన కృషిపోయినది. వేంకటగిరి, నూలూరుపేట్ల, బుచ్చిరెడ్డిపాలెము, కొల్వూరు, కందుకూరు పట్టణములందలి నేరపరిశ్రమ ప్రోత్సాహములేక ఊడించుచున్నది.

ప్రభుత్వము వారేమి, వారి యుక్తోగిలేమి నోరెరుగని ప్రజలందు ఆనురాగమును వెల్లడించుచు విద్యాభివృద్ధివారి పక్షమున ప్రమేయము కలిగించుకొనుట కిష్టపడును. కాని వారు రైతులకు కాశ్యోతోపకారము చేయు నీటిసౌకర్యముల నిమిత్తము కట్టుదిట్టములను చేయలేదు. నెల్లూరుమండలములోని పరిశ్రమల విషయమై పాలకులు తూర్జీభావముతో నుండినట్లు చెప్పవలసియుండును.

జనపపంట.

1918-వ సంవత్సరపు అంచనా.

యుద్ధమువలన జనుమునుపండించు రైతుల కపరిమితస్వమును, వర్తకులకు విశేష లాభమును కలిగినది. మనదేశీయ నందు జనుము బంగారము, బీహారు, బిరిస్సా, అస్సాములందు విశేషముగ పండుచున్నది. బంగారము జననార యంత్రాలయములకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. గోనసంచులు బంగారమునందే తయారగుచున్నవి. యుద్ధమువలన నార యెగుమతి పడిపోయినది; వర్తకమునందు పోటీతిగ్గినది. యుద్ధావసరములనుబట్టి మిత్రమండలివారు విశేషముగ నారను కొనుచున్నట్లు వాస్తవమే. కాని నారవర్తకమును యంత్రాలయములను విదేశీయుల వశమై యుండుటవలనను, వర్తకమునందు పోటీలేవండుటవలనను నారధరలు తగ్గి పోయినవి. కేవలము నారనే పండించుకొని టటుంబపోవణము చేసికొనవలసినరైతులు తమపంటలనుతక్కువ ధరలకు విక్రయించుకొనక మరియేమి చేయుదురు? నార ధర పడిపోవుటవలన బంగారమునందలి రైతులెందరో తిండిలేకను సకలబాధలను పడుచున్నారు. నారకు చొక్కగొని సంచులు మున్నగునవి చేసి యెగుమతివ్యాపారము చేయుచున్నవర్తకులకు లాభమునకు కొడువలేదు. వారికి కొట్లకొలిది రూపాయలు లాభమునచ్చినట్లు లెక్కలవలన తెలియచున్నది. యుద్ధమువలన అదృష్టరేఖ బయటపడిన వారిలో నారవర్తకులును, యంత్రాలయాధికారులునుముఖ్యులు. కాని పంటకును వర్తకమునకు నుండవలసిన సంబంధములేకపోవుటచే ప్రస్తుతము జనుప పంటయందు రైతుల కుత్సాహము తగ్గిపోయినది. 1918-వ సంవత్సరపు అంచనా వైవిధ్యమును దృఢపరచుచున్నది.

1918-వ సంవత్సరపు పంటఅంచనానుబట్టి చూచినయెడల రైతుల నిరుత్సాహము వ్యక్తమై జనప వ్యవసాయము తగ్గిపోయినదని వ్యక్తముకాకమానుదు. వ్యవసాయము ఊడించిన నప్పుడు పంటకూడ తగ్గిపోవును. పేదగ చెప్ప నక్కరలేదు. రైతుల నిరుత్సాహమునకు పోడు జనపపంటకు కాలమానమును వ్యతిరేకముగ నుండెను. చిత్తనరలు బిల్లిపప్పుగు మాత్రమే కాలమాన మనుకూలముగనుండెను. తమవారి కలిగిన ములువరిసి చేలు నీరెక్కి చెడిపోయినవి. ఆకారణముచే పంట పొత్తిగ తగ్గిపోయినది. చాలపొట్ల చేలు పూర్తిగ పాడైపోయినవి. 1917 సంవత్సరమునందు వైన యెగుమతించిన మూడు రాష్ట్రములందును 8,785,999 యెకరలకు భూమిగలదు జనుమును రైతులు పండించిరి. 1918-వ సంవత్సరమునందు బా వ్యవసాయమునందు 238,785 యెకరలకు భూమి తగ్గెను. గతవత్సరపు పంటకు పరిమైన ధర రాజపొత్తులయే దీని కారణము. 1918-వ పంటయందు గతవత్సరముకంటె 1920,007 పేజు తగ్గిపోవునని అంచనా వేసిరి. పంటనిష్ఠయమై రైతులు తగినంతతృప్తి పుచ్చుకొనలేదని జిల్లాఅధికారులు తెలియజేసిరి. వారు భూములకు యెరువు మున్నగు మరాయుటచేయలేదట. చేలునందు రైతులు సరిగ కలుపులు తీయలేదట. కొన్నిచోట యనావృష్టియు పంటకు విఘాతము కలిగించెను.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Central Powers

The Peace Question. The German Reply Discussed.

LONDON, October 19.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Government to-night discussed the final form of the German reply to President Wilson's note. The reply will probably be despatched on the afternoon of October 19th.

Reply to Wilson Delayed.

LONDON, October 20.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that reply to President Wilson is delayed owing to differences of opinion at the last moment. Forecasts of the reply published in Berlin declare that it will protest very strongly against accusations of cruelty and justify submarine warfare as a reprisal for starvation blockade and that it will indicate that Germany will not submit to a peace destructive of her future.

German Press Comments.

LONDON, October 19.
AMSTERDAM.—The articles in inspired German papers indicate that the German reply to President Wilson will invite further discussion. They declare that if President Wilson refuses enlightenment regarding enemy wishes, then the armistice must be regarded as synonymous with unconditional capitulation which Germany's military position does not justify.

Denmark's Claim.

LONDON, October 19.
COPENHAGEN.—In consequence of Germany's recognition of President Wilson's fourteen points the Danish Press, both ministerial and opposition, is publishing articles claiming reunion with the Schleswig compatriots of the Danes.

A German Protest and Threat.

Americanisation of Property.

LONDON, October 18.
WASHINGTON.—The Swiss Legation has handed to the Government a German note protesting against the Americanisation of German property and threatening reprisals.

President Wilson's Reply to Austria.

LONDON, October 19.
WASHINGTON.—President Wilson's reply to Austria draws attention to the fact that since his address on January 8 to the effect that people of Austria Hungary should be accorded freest autonomous development, the United States had recognised the Czechoslovak national council as a de facto belligerent Government and also justice of Jugo Slav national aspirations. He is therefore no longer at liberty to accept the mere autonomy of these peoples as a basis of peace, but is obliged to insist that they themselves should decide what will satisfy their aspirations and conceptions of their rights and destiny as members of a family of nations.

Austrian Internal Affairs.

Independence for Hungary.

LONDON, October 20.
AMSTERDAM.—A message from Budapest states that after Tizias speech address to King was read out declaring that the result of war endangered the throne and adding that Hungary must be completely independent Hungarian troops in view of danger of invasion must be brought back and foreign troops in Hungary must be withdrawn. Count Karolyi said that the public demanded an independent Hungary. He said that the monarchy's foreign policy was responsible for war by an ultimatum to Serbia. Muehlton Ex-director of Krupps had told him that Austrian diplomats deliberated the text of ultimatum in the presence of Kaiser who declared that he would show the world that he was not a puppet and would strike terror into the universe. The Situation might have been saved in 1914 if Britain's proposals for a peaceable settlement had been accepted. Austrian Hungary might have concluded peace during war—times without number but preferred to follow Germany. There was he said a limit to loyalty to alliance.

The Reichstag.

Forthcoming Meeting.

LONDON, October 19.
A message from Berlin states that the Reichstag will meet on October 22nd.

German Submarines.

LONDON, October 20.
MADRID.—Newspapers state that Germany has informed Spain that German admiralty has ordered submarines to return to other Bases immediately.

Federalisation in Austria.

Each Race its Own Government.

LONDON, October 18.
AMSTERDAM.—A decree issued by Emperor Karl proclaims the transformation of Austria into a federalised State, in which each race will have its own territory and own Government. The question of adding Austrian Poland to the Independent Polish State is being held in abeyance. The town of Trieste, with the surrounding territory, obtains a special position, of which no details are given, but apparently the door is left open for future negotiation with Italy. Countries under the Hungarian Crown are not affected by the decree, which concludes with a declaration, emphasising the need for union of all forces to reconstruct the country after the war. The existing institutions remain until legislation is completed.

Foreign Minister Resigns.

LONDON, October 19.
A Bale telegram from Vienna says that Baron Burian, the Austro-Hungarian Foreign Minister, has resigned.

Lost the War.

Premier's Frank Admission.

LONDON, October 19.
AMSTERDAM.—A telegram from Budapest says:—Speaking in the Lower House of the Hungarian Diet, Count Tizias the Premier said we must frankly admit that we have lost the war. Our task now is to get as advantageous a peace as possible.

Great Britain

German Reply Presented.

LONDON, October 20.
AMSTERDAM.—It is reported that the German reply to President Wilson was handed to the Swiss Minister in Berlin yesterday evening. In it Germany declared her willingness provisionally to stop submarine warfare in order to advance peace.

America

U. S. Army Maintenance.

Appropriation Bill Passed.

Rations for Rescued Belgian Civilians.

LONDON, October 19.
WASHINGTON.—The House of Representatives unanimously passed the six billion dollars Appropriation Bill to maintain an army of five millions. Senator Hoover announces that the Belgian Relief Commission has arranged with the British Quarter-Master General for twenty million emergency rations to be taken from the stores of the British army in Belgium for rescued Belgian civilians. The Commission is paying.

Russia

Operations in Ural Region.

Czecho-Slovak defeat Bolsheviki.

LONDON, October 20.
Shanghai October 12th:—In the northern Ural eight thousand Bolsheviki advancing on Ekaterinturg were severely defeated by Czecho-Slovak Siberian forces. A thousand were killed and three armoured trains captured.

Situation Growing Worse.

British Subjects' Flight.

LONDON, October 19.
Reuter learns that the situation in Russia is growing worse. Many British subjects have not yet been evacuated.

Grand Duke Nicholas.

At Kiev with Ex-Foreign Minister.

LONDON, October 19.
A wireless Russian message says:—It is reported from Kiev that Grand Duke Nicholas, ex-Generalissimo, has arrived there and that M. Sazonoff, ex-Foreign Minister has gone to Kiev.

Holland

Holland and Coal.

U. S. A. Offer.

LONDON, October 18.
THE HAGUE.—The United States Government has offered immediately to furnish Holland with at least one hundred thousand tons of coal monthly for a year or until after the war, provided Holland stops export of foodstuffs to Germany.

Balkan

Servians Occupy Knjaevatz.

LONDON, October 17.
French Eastern communique says:—On 18th the French and the Servians occupied Knjaevatz. Servians forced Bevan Pass north of Aleksinatz occupied Sokobanja west of Kruchevatz and reached Tretenik on South Bank of Western Morava. North of Novibazar the enemy is falling back on Kralievo. We are pursuing.

Western Front

Allied Successes.

Crossing the Aisne.

LONDON, October 19th—3.15 A. M.
Last night's French communique says:—West of the Oise, the first army again attacked this morning from Andigny forest to the river and gained fresh successes. It recaptured the village of Monnevret in the Forest of Andigny, of which we hold the Eastern outskirts. They advanced five kilometres in this region under very difficult conditions, and reached the outskirts of Hannappes, Grand verly and Noyales and captured the villages of Grougis, Aisonville and Bernaville in spite of furious resistance. Farther south the advance guards continued the pursuit between the Oise and the Serre. We advanced north of Sery-Lea-Meziers, the outskirts of Surfontaine, north of Neuville Capillon, nine kilometres beyond the confluence of the two rivers we occupied ten villages. Fifteen hundred prisoners have hitherto been counted. We crossed the Aisne on the front of five kilometres on both sides of Vouziers and obtained lodgment in the hills east of the village of Vandy. We captured several fortified farms taking several hundred prisoners. Farther east we advanced in the wooded region between Olizybe and Grandpre.

Enemy Thrown Back.

LONDON, October 19th—5.20 P. M.
A French communique says during the night our First Army continuing its victorious advance completed the task of throwing back the enemy who endeavoured to maintain at all costs his position on the west bank of the Oise. We have at present reached the canal from the east of the forest of Andigny to the north of Hauteville. We hold Hannappes, Tupigny and Noyales,

also the majority of the places bordering the canal. Since the opening of the battle in this region on October 17th, we have taken three thousand prisoners and captured twenty guns, considerable numbers of machine-guns and important war material including an entire munition train. On the Aisne front we have cleared the enemy from between the canal and the Aisne to the west of Attigny and have captured Ambly-Le-Haut taking prisoners.

British Aerial Activity.

LONDON, October 18.
The Press Bureau announces: The Independent Force on the afternoon of October 18th, attacked the railways at Metz Sablon, Bruts were observed on the railway workshops and railway triangle. All our machines returned. On the night of October 18th-19th we attacked the railways at Harreboung. Owing to weather conditions the results were not observed. We suffered no casualties.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, October 19, 2.15 A. M.—
Last night's American communique says:—Westward of the Meuse our advance continued. We took Sathesville and entered the northern edge of Bois-de-Loges and captured Taina Farm westward of Grandpre after severe fighting. Eastward of the Meuse we repulsed a fresh attempt to drive us out of our positions in Bois Grande Montagne. The Americans participating with the British in the attack on Thursday southward of Le Cateau, penetrated two miles and stormed the Molain St. Martin river and Larre-De-Guise, taking 2,500 prisoners.

The Belgian Advance.

LONDON, October 19, 1.20 A. M.
Last night's Belgian communique says:—The British and the French this morning resumed their advance. The Belgians reached the general line Ostend-Oudenburg-Esteinghem-Vansteene-St. Andre St. Michel. Towards the east resistance was strong as the result of hand-to-hand fighting. We reached the eastern outskirts of Oostcamp and Rengbeek, capturing Moutroo Ebeke and progressed one and a half kilometre beyond. Two hundred prisoners were taken to-day. In advancing towards Bruges our cavalry took three hundred prisoners.

Enemy's Forced Retreat.

LONDON, October 19, 1 A. M.
Last night's British communique says:—The British and Americans continued their attack between Dchain and Le Cateau. Good progress was made in a co-operation with the French on their right. Despite heavy resistance, we have once more driven the enemy from positions he took up. We have captured Wessigny and Ribeaupierre and have entered Hazenul, where fighting continued. We took over twelve hundred prisoners in these operations. Between the Sennee canal and the Lys the enemy's forced retreat continued. We have advanced five miles farther, despite considerable opposition. Horse's first army has completed the capture of Douai and has progressed eastwards on this front. We reached the general line Marquette En, Ostrevant Maany Gersee-Fretin-Sainghin-Aacq Northward of Aacq General Plumer's second army are eastward of Roubaix and Fourcoing.

Stubborn Resistance.

LONDON, October 19.
A British communique says:—The day was marked by stubborn resistance on the line Bruges-Oostcamp-Wyngheue Oostcamp-Wyngheue Thiest-Oostroobek. We overcame resistance east of Oostcamp and Oostroobek. The Belgians, south-west of Bruges, made considerable progress, crossing the Bruges-Ostend canal at several points. Advancing northwards they occupied Oostcamp and reached the approaches to Bruges. The second British army improved its line south of the Lys and crossed the Oostend-Mouscron railway at a number of points. The British, in the afternoon, occupied Roubaix and Fourcoing.

Further Progress.

LONDON, October 19, 1.25 P. M.
We made further progress north-east of Behain capturing the village of Maxinghen and completing the capture of Cazuel. The advance continues northwards of the Sennee canal. We drove the Germans out of Emerchicourt and Pecquencourt and are making contact with the enemy east of Vred and Cattelot. Further north, we crossed the Marco river between Sainghin and Chereng, and are approaching Chereng.

Visit to Zeebrugge.

LONDON, October 18.
The Press Bureau states that British monitors on the 14th shelled the inland areas of the Belgian coast, but drew no reply, suggesting that the enemy had withdrawn their heavy batteries. British ships subsequently, under cover of smoke screen, while making reconnaissance in shore, were met with shells of all calibres from the coast, but no damage was done. Coastal motorboats visited Zeebrugge with a view of torpedoing Fryatt's steamer "Brussels" lying alongside the mole, aeroplanes co-operating. They dropped fires, afterwards bombing actively. Motorboats observed the wreck lying in fairway. Although the chances of failure were great owing to the shallowness of the water and narrowness of the opening, the motorboats fired torpedoes at a range of four hundred yards. Officers agree that a torpedo hit the "Brussels" in the stern. The remainder, in spite of gunfire, returned without suffering casualties.

How Ostend was Entered.

LONDON, October 18.
The Admiralty says:—Admiral Keyes reports that the situation between Newport and Ostend on the morning of the 17th was obscure. It seemed uncertain whether the enemy had withdrawn, and no fires had started either in Middelkerke or Ostend. A division of destroyers reconnoitred with aircraft assisting. They arrived at Ostend at eleven in the morning and the aeroplanes landed on the beach where large crowds of inhabitants were assembled. Admiral Keyes says:—"I entered the harbour in a whaler and landed at 11.30, meeting with a great reception. The enemy was not yet clear of the town, and a light battery Lecco opened fire on the ships, two shells falling on the beach close to the crowd. A heavy battery of four guns from the direction of Zeebrugge opened fire on the destroyers, and as it seemed possible that the presence of naval forces would lead to the bombardment of Ostend, or to more shells falling in the town and thus

endangering the lives of the civilians parading the streets, I decided to withdraw the naval force and not give the enemy excuse for firing towards Ostend. I re-embarked and the destroyers withdrew, heavily shelled, to just east of Middelkerke. Four motor launches remained at Ostend as inshore patrol. The inhabitants were nervous lest the Germans should return. The King and Queen of the Belgians expressed a wish to visit Ostend by sea or air. Owing to the difficulty of landing and the uncertainty of the situation, they proceeded on the British destroyer "Termagant" flying the Belgian flag at main to the vicinity of Ostend. They were received, on landing, with indescribable enthusiasm. They returned to Dunkirk ten at night. British naval forces were not damaged and suffered no casualties.

Desperate Fighting.

London, October 18. Reuter's correspondent at French Headquarters, wiring this afternoon, says:—The French re-attacked at dawn between Andigny Forest and the Forest of St. Gobain. They have taken Menoert, which is a third of the way across Andigny Forest with three hundred prisoners. The German retreat between the Oise and the Serre is evidently to forestall a turning movement. General Gouraud also re-attacked between Vouziers and Grandpre, while further north the Germans are fighting desperately to prevent crossing the Aisne canal.

American's Strategic Positions.

LONDON, October 18. Reuter's correspondent at American headquarters says: Along the American sector the Germans have nineteen divisions, being fifteen more than they had on September 26th. The Americans have now consolidated their strategic positions of Cote de Chatillon, from which the great mass of the German offensive positions north-westward can be controlled.

Allies Enter Eclooe.

LONDON, October 18. AMSTERDAM.—The Allies have entered Eclooe. Six thousand Germans are shut in against the frontier.

German Destruction at Lille.

London, October 19. PARIS.—The Havas correspondent at Lille says the enemy yesterday bombed the town with long range guns. Before leaving the Germans destroyed the Municipal waterworks and the gas and electric installations and carried off all electric appliances. They perpetrated a hideous outrage on the female population forcing the women and young girls to undergo medical inspection on the pretext of safeguarding the health of the army. They carried off all accessories in the back of Lille and robbed and pillaged in every direction destroying furniture and breaking open doors and ceilings.

Little Opposition in Flanders.

London, October 18. Reuter's correspondent at British Headquarters says:—The Allies are advancing in Flanders against very little opposition. The British second army is moving on the line running nearly north and south from Courtrai, while southwards the fifth army continues to push on the east of Lille. Yesterday's attack by the fourth army has swung the line forward through strongly defended positions in the direction of the main German retreat.

The Great Northern Drive.

London, October 18. Reuter's correspondent at British headquarters says:—The great northern drive has become mainly a question of keeping contact. Appreciable progress by the British and the French, pivoting on Le Cateau, would leave the Germans exposed on the flank. This would be fraught with the possibilities of a rout. Hence the strenuous resistance encountered by the British and Americans under General Rawlinson. The enemy's counter-attacks at Larde Molan, west of Ribesville and Lavallee Mulatrole to very fierce fighting this morning, with weakened resistance, showing that the enemy's defence was broken. We progressed satisfactorily. Our infantry gained the line of railway west of Queunoy. Patrols are reported to be through Queunoy itself. We are also on the west bank of the Deule and have made good advance, the Le Cateau region being well beyond Seille.

Important Ground Gained.

London, October 18. Reuter learns that the Belgians have occupied Blankenberghe. The French have captured Thiet and have progressed two thousand yards beyond. British cyclists have reached the outskirts of Mouseron, north-eastward of Tournai. Eastwards of Douai we are progressing along the road to Tournai and Valenciennes. The enemy is retiring northeast of La Fere. He is strongly resisting between Bruges and Courtrai.

Steady Movements.

London, October 19. 3 15 A. M. A French eastern communique says:—The movements of the Allies in Northern Serbia and on the frontiers of Montenegro continue according to plan.

Occupation of Zeebrugge and Bruges.

LONDON, October 20. 1-25 A. M. Last night's Belgian communique says:—Our troops on October 19th continued to pursue the enemy. They occupied Zeebrugge and Bruges passed Bruges Ghent canal and progressed towards Aelst.

Haigh's Dispatch.

LONDON, October 20. Haigh's special dispatch detailing the operations of 27th and 30th American divisions operating with the fourth British army during the past three weeks, says that in the course of fighting they displayed soldierly qualities of high order and materially assisted in the success of our attacks especially in breaking the Hindenburg line on September 29th when they fought with the utmost dash and bravery and captured Bellicourt and Noury and a number of prisoners.

Enemy Aeroplanes Shot Down.

LONDON, October 20.—3 50 A. M. Last night's American communique says:—West of Meuse there was heavy infantry fighting in loges wood and heavy artillery and machine-gun fire elsewhere north of Verdun. Americans co-operating with British north of Waasigny reached Sambre Oise Canal. Seventeen enemy aeroplanes were shot down in twenty-five combats yesterday.

British Advance.

LONDON, October 20.—12 30 A. M. Last night's British communique says:—British and American forces this morning operating in conjunction with French between Oise and the Cateau successfully renewed their advance. We reached the west bank of Sambre and Oise canal northward of Oise and took possession of high ground westward of Catillon. In the operations during the past three days in this sector Rawlinson's fourth Army has completed an advance of from five to eight miles across difficult country which the enemy defended with tenacity. Having driven the enemy on the first day of their attack from his strong positions on the right bank of Sambre river by a determined and persistent fighting they successfully cleared the whole of high ground eastward of river line, capturing many villages in the course of their advance with over five thousand prisoners and a number of guns. Enemy commenced to withdraw northward of Cambrai Savoy Road. We occupied Saulzoir progress was made towards Denain from south, northwards of Senece canal we have already entered Denain and reached escaenden and Somala.

On the left the eighth division has taken marchiennes and during the past ten days in the course of an advance of over eighteen miles they have taken several hundred prisoners. Further northwards we steadily continued our advance and have reached general line of Chies, Corbion, Bourges, Elles, Templeuve southeastward of Roubais Nechen.

Aviation.

We shot down three hostile machines and two were driven down out of control. Two British are missing. Our nightfliers despite mist dropped three and a half tons of bombs on railways and lines of communication. All returned.

Enemy Defeats and Allied Successes.

LONDON, October 20. 8 35 P. M. Last night's French communique says:—Enemy on the Oise front has been completely thrown back east of the river. The right wing of the first army is continuing pursuit between Oise and La Fere and has captured Rhamont and other Le Sec. fourth army on Serre front attacked Handingstalling between Pouilly and Sissonne Marais and pier of this powerful fortification on a front of five kilometres shattering stubborn resistance and advancing twelve hundred metres taking a thousand prisoners. Enemy counter-attacks west of Barenton Brook were repulsed with heavy loss. Fighting was equally severe between Sissonne and Chateau Porcien. We made important progress by local attacks reaching Sissonne La Silverood and capturing several fortified works west of Chateau Porcien. We also attacked Handingstalling and captured ridge north of Germainmont taking seven hundred prisoners. Battle in Voeuzers region continued all day most desperately on the hills East of Aisne. We captured Macquart farm hill 193 and East of Vandy captured and passed far beyond the village of chetres taking four hundred prisoners and ten guns. In the numerous airfights between Aisne and Argonne where German aircrafts concentrated thirteen enemy machines were brought down.

Brilliant Advance in Flanders.

Bruges Stormed. LONDON, October 20. 4 30 P. M.

Last night's British Belgian communique says:—British Belgian and French armies commanded by King Albert to-day developed the results of the last six days. Belgians occupied Zeebrugge and Heyst and Stormed Bruges. Elsewhere the Belgians crossed the Bruges Ghent canal. Their left has reached the Dutch frontier and their right Aelre halfway between Bruges and Ghent. The French carried Thult adjoining the high ground despite the stubborn resistance of the enemy who endeavoured to bar the way to Lys French line at the end of the day reached Hulla-vinoat and Wielebeke. The second British army completely cleared up Courtrai and advanced six kilometres east of Courtrai. Southwards they reached Courtrai Tournai road and although the enemy destroyed all communications they advanced almost to Scheld. Since the beginning of operations in Flanders a group of armies has advanced fifty kilometres on a front of sixty kilometres. Flanders coast has been completely liberated also the whole of the western Flanders.

Selle River Crossed.

LONDON, October 20. 1 15 P. M. The British communique says:—Early this morning we attacked, the enemy positions on line of Selle river northward of Le Cateau and crossed the river in spite of considerable opposition. Further north the advance continued. Yesterday afternoon and evening we completed capture of Denain and reached general line of Lavelay Wandignies Hamage Brillon Beuvry. The enemy resistance is increasing on this front.

Enemy Counter Attack Defeated.

LONDON, October 20.—4 20 P. M. French communique says:—Yesterday evening enemy made two violent counter-attacks between Serre and Aisne one in region of Verucil and other north of St. Germain Mont were repulsed and took prisoners. Enemy during the night vigorously reacted with artillery and machine-guns at different points on front.

German Brutality at Douai.

PARIS.—It is stated that Germans have massacred forty divisions on a sixty kilometre front between Oise and Le Cateau. The Germans sacked Douai perhaps more completely than any other town. The contents of the houses were destroyed and many houses burned. All the shop windows were broken. The streets were strewn with furniture. Two thirds of the pictures in Museum are missing, the stained glass windows in the churches were broken and organ pipes wrenched off and fluted and sacred ornaments flung on flag stones.

(ASSOCIATED PRESS.)

Mr. Mahomed Ali.

ALLAHABAD, October 19. Mr. Mahomed Ali is making a representation before the Committee appointed to inquire into his case. He asked the permission of the Government to have legal assistance of Mr. C. R. Das. Permission having been given Mr. Das went to Chindwara and saw Mr. Mahomed Ali.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Congress Reception Committee's Resolution.

DELHI, October 10. At a meeting of the Congress Reception Committee held this evening the following resolution moved by Mr. Anaf Ali, was passed:—That in view of the emergency caused by Mr. Tilak's inability to preside at the forthcoming session of the Congress the question of vacancy be referred to the All-India Congress Committee in accordance with the directions laid down in article 23 of the Congress constitution. Further we strongly recommend the name of Sir Rabindranath Tagore for the consideration of the All-India Congress Committee for he is in our view most eminently fit for the ensuing occasion.

H. E. The Viceroy's Tour.

ALLAHABAD, October 19. The Viceroy is expected to arrive in Calcutta about the 6th December and to remain there for four weeks. Belvedere has been made ready for His Excellency's accommodation.

In view of the present agricultural situation the Government of the United Provinces has arranged for immediate distribution of teqavi on a liberal scale.

It has been decided with effect from the 2nd October 1918 the Indian Subordinate Medical Department shall be designated the Indian Medical Department.

Death of Dr. H. S. Deva.

POONA, October 19. The following resolution is passed by the Arogya Mandal Poona:—The Arogya Mandal (a Sanitary Association), Poona, is deeply grieved at the sad death of Dr. H. S. Deva, the originator, organiser and the first President of the Mandal. In him the Mandal lost a great supporter on behalf the Servants of India Society.

ALLAHABAD, October 19. Sir Saakatan Nair, Education Member, is expected at Allahabad to-morrow and will stay probably for two days.

The Franchise committees will visit Allahabad about the 11th November.

Rumours of Kaiser's Abdication.

LAMORE, October 18. The reports of the rumour of the abdication of Kaiser and of acceptance by Germany of President Wilson's terms coming in wake of celebration of Dusserah Festival has profoundly impressed the popular mind and people have been heard exclaiming at the sight of symbolical burning of effigy of Ravan the mythical Demon King of Ceylon, that modern Ravan is also being killed.

Most of the local Colleges and education institutions have been closed since Dusserah owing to the prevalence of influenza epidemic which has been exacting heavy toll here.

Loyalty Declarations Cancelled.

BOMBAY, October 19. A press note says:—His Excellency the Governor in Council has resolved to cancel the resolution of this Government (No. 49 of 6th January 1909) requiring all superior servants to make a solemn declaration of loyalty upon entering the service of Government. As a corollary to this decision the orders of the Government relating to the taking of similar declarations from teachers in aided schools and colleges are hereby cancelled simultaneously.

A Printer Sentenced.

BOMBAY, October 19. At the Mazagon Police Court before Mr B. N. Athavle, 4th Presidency Magistrate, Khan Buhadur Jawasji Pettigara of the C. I. D. charged one Khandrao Vinayak Purandharao with printing for sale a book called "Mitramela Darpana" which contained highly objectionable passages. The accused was convicted and fined Rs. 75. All books were ordered to be destroyed.

DELHI, October 20. Influenza in acute form is reported at Delhi.

కావతను

నవంబరు 25 ముందు 100 వరకు శీతమునొక కావతను కావతను. 25, 50, 75, 100 ధరాతు కట్ట వరకు. ఇతర విషయములను అధికారికము నొందుపరచి యుత్తరప్రదేశ్ తెలిపినను.

పాళివాన్ దునిలాల్ అంబకంపె

259, వై నానాబాబోద్ధ, మదరాసు.

చిత్రామండలమహాసభ

—0—

అంతరిక్షము 19, 20-వ తేదీలందు గూడిన చిత్రామండల సభాసభకు లగు గా. కే. వి. రంగస్వామి అయ్యగారి అధ్యక్షతన సభాసభ సంగ్రహము :

కలనములు, వ్యాససమృద్ధులగు అందోళనములు: వ్యాససమృద్ధులగు అందోళనముల ఫలితముగ దొరతనము వారియందు గౌరవభక్తి వలననే మొన్న మొన్న జరిగిన కలనములు అల్లరులు కలిగినవని దొరతనమువారు ప్రకటనములయిన నిశ్చయపరచుట చేసి ఖండించ వలసియన్నది ఇది రాజకీయందోళనములవల్ల కలుగలేదు. ప్రజల దుఃఖముల తీర్చి దొరతనము వారి నిశ్చయము ప్రజలలో జాతివర్ణవిభేదకలనములు పురికొల్పబడకుండా కలిగించినది. వంతెనపర్య ముప్రజల గౌరవమునున్న బడయుచున్నవారిని ప్రజల యిష్టమునందే తప్పించుకొనుట సహజముగ అధికారులయందలి గౌరవమును భయమును గూడ తగ్గించినది. కలనమైన ఆర్థిక పరిస్థితుల తీవ్రతను వారు పట్టి కాంచిన లోకస్థులందున్నట్లునని. కలనములో కలిగిన అల్లరులు రాజకీయసంస్కర్తల పనులవల్ల కలిగినవని వంగదేశపు దొరతనమువారు తీర్మానించకపోవుట వారి వ్యాధి దృష్టిని సూచించుచున్నది చెన్నపురి దొరతనమువారు రాష్ట్రమున సేరమునందలి వ్యాససమృద్ధులగు అందోళనములపై బడచేయుట తాముమానమునందే తప్పించుకొనుకొనుట మైయున్నది. ఏవిషయమునందైనను గౌరవములేని ప్రజల గందరగోళములు అకాంతి కలిగించుట చేయవలదు. ఇది ఖండింపబడుటకు ఏలైనవిషయమని స్పష్టమగుచున్నది, కాంచిన కలిగించుటకు ప్రతివారును యత్నింపవలయును.

భూస్వామిల ఆర్థికపరిస్థితులు.

మన ఆర్థిక పరిస్థితులగుర్తి గొంతసేపాలోచించి చూచి సంస్కరణప్రణాళికలపై సేమైన లాభముకలుగు సేమాచారము. లక్షలకొలది ప్రజలను దరిద్రులుగ చేయుటయే బ్రిటిషు పరిపాలనమువారు హిందూదేశమునకు గావించిన గొప్పనష్టము. భూమిపన్నులు హెచ్చించబడినవి. పన్నులు వసూలుచేయుటకు నియమించబడినవారు సేద్యగాండ్రు తృణమాత్రము విడిచివెట్టి తక్కినదంతయు వారివద్దనుండి వసూలు చేయుచున్నారని బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు బూర్వముగూడ పన్నులు జరు చేయుట కిట్టియందొగలుండిరి కాని పన్నులు వసూలు చేయుటలో వారు కొంత దాక్షిణ్యములను గనబరచుచుండెడివారు. అప్పుడప్పుడు పంటలు పండకపోయినను పన్నులు మిక్కిలి విరివిగ చెల్లించబడుచుండెను. భూమి పన్నులయందు కాననిర్మాణములకు గూడ వెట్టి అధికారమును లేదు. కార్యనిర్వాహకులవారు తమ యిష్టానుసారము పన్నులు విధించెదరు. సామాన్యపు భూస్వాములను గొప్ప గొప్ప భూస్వాములను ప్రాతివిధి ప్రకారము పన్నులు చెల్లించి విజేతవస్తు పెరుగుట సౌఖ్యములు అనుభవించుటకు ఆపకలపాలగుట ఫలముగ గనపట్టుచున్నది. అపకృష్ట పదార్థములవల్ల మనకు ద్రవ్యము వచ్చుచున్నది కాని మనము పూర్ణ సౌఖ్యము బొందుట కగత్యుపగతు విజేతవస్తు జాస్తీధరలకు తగునట్లుగ మన ఆదాయములు కలవా యని యాలోచింపవలెను. కిరపనాయకులు, లేపు, వస్త్రములు, కాగితములు వెచ్చిల్లుచున్న గు సామానుల ధరలు నూటికి 2, 3, వందల చొప్పున అధికమైనవి ఇకనసామానుల ధరలు వైసామానుల ధరలకన్న జాస్తీయైనవి. కాని అపకృష్ట పదార్థముల ధరలు నూటికి 30, 50, కంటే పెక్కుముకాదు మనముకొనువిజేత వస్తువుల ధరలకు సరాసరిగ మనము విక్రయించు అపకృష్ట పదార్థముల ధరలకూడ అధికమైనప్పుడు మాత్రమే మన ఆదాయములకు కృతములకు సుపావులు. భారతీయులలో నూటికి 90 మంది వంతున వ్యయసాయమువల్లగాని వ్యవసాయపు కూలివల్లగాని జీవించుచున్నారు. కాబట్టి అపకృష్ట పదార్థముల జాస్తీధరలవల్ల వారు బాధపడుట లేదుగాని విజేతములనుండి పంపబడు పకృష్ట పదార్థముల అధికధరలవల్ల వారిదుమలపాలగుచున్నారు. హిందూదేశమునందే ఎగుమతిచేయబడుచున్న అపకృష్ట పదార్థముల కొలదిమాత్రముగ హెచ్చించబడినప్పుడు విజేతములవారు దానిని బాగుచేసి తయారుచేసినప్పుడు తమభవ్యులబాగా నూటికి 50, 70 వంతున లాభములు పొందుచున్నారనియు కాబట్టి దొరతనమువారివిషయములో ప్రవేశించి రయతులు లాభములు గూడ వృద్ధిచేయువలసివచ్చినది వంగదేశపు కాననిర్మాణసభాసభ్యులలో నొకరు సభయందు ప్రవేశించిరి. సాధారణముగ మన

సభ్యులచే సుపాదించబడు తీర్మానముల వలె నిదియు గూడ తీరస్కరింపబడినది. మనచే పండింపబడిన ఆహార పదార్థములు, ప్రత్తి, జనుము మున్నగు పదార్థములను లోహదులను కొనుట కనేకమంది వచ్చునప్పుడు మనము కూడ మన పదార్థములను అధికధరలకు విక్రయింపవలెను. సామాన్య ప్రత్యేక సౌకర్యవిధానము (ఇంజీయరు (ప్రెజెన్టేషన్) విచ్చివేడట మన సామానులన్నియు బ్రిటిషుదేశమునకు మాత్రమే పోవలసి యును. వానిచే వెచ్చింపబడు పదార్థములు పోగా మిగిలినవి మాత్రమే ఇతర దేశములలో విక్రయమునిచ్చుట పావులు. ఈ విధానము మనకు విశేషలాభమును కలుగజేయుదుగాని మనము దానిని గట్టిక ఆక్షేపణ గావించవలయును. కొన్ని కొన్ని భాగములందే విషయము గూర్చి హిందూస్థానులు మాత్రమే బడులు పెడలి నట్లు వారు తెలియుచున్నది.

బ్రాహ్మదేశోద్ధ్యమము.

దేశము వెల్లడలను జాతీయ ప్రాతినిధ్యోద్ధ్యమము యొక్క ఘోషలు మ్రోగుచున్నవి. బ్రాహ్మదేశోద్ధ్యమము, మహమ్మదీయోద్ధ్యమము మున్నగు ఉద్ధ్యమములు మనము చూచుచున్నాము. ఇకన్నియు ఆర్థికపరిస్థితులయొక్కయు ఆకటి పాదయొక్కయు ఫలితములు మాత్రమే. తమతమ సోదరులగు పొరుగువారు తమఆహారమును పడగొట్టుచున్నారని తప్పుఅభిప్రాయములే ఇంత అనమానమునకు అయిష్టమునకును కారణములు. అనత్యుత్తరలంపులనుండి ఈ ఉద్ధ్యమములు మొలక లేవినవి కాని కొంతకాలములో ఈ యోద్ధ్యమములన్నియు పరియైనమార్గములో బడునని నాచో నశ్చయము. తమ ఆస్తియును మనస్సెల్లయు ఆంక్షాధిష్టించుటకు దుఃఖములకు నిజకారణమార్గమున తమ ఉద్ధ్యమములన్నియు తిరుగును. గృహకలతలుగాని రాజ్యములలోని కలనములుగాని భగవిహీనులగు చేయబడుటవలన కలుగును.

బ్రాహ్మదేశోద్ధ్యమము బ్రాహ్మజన్యమువలన కలిగినది కాదు కాని బ్రాహ్మజనులు నిచ్చు జాతులవారికి విద్యాభివృద్ధి గలపకపోవుట హిందూదేశములో రెండు కలనముల నుండి రాజ్యము చేయుచున్న బ్రిటిషు పాలకుల గూడ ఈ విధానములను నేర్పబడెను ఈ యోద్ధ్యమము ఏర్పడినది.

నిజమైన స్నేహితుడు

కష్టకాలములందు ప్రజలు ఊరకొన రచియు ఇతరులకు కలుగు కరవులందు స్థితిగతులు పూర్వ కాలపు కలపు కాలములందలి స్థితిగతుల వలె నుండవలయుమన మిదికలకు కష్టలార చూచియుంటిమి. ఆర్థికపరిస్థితులవలన అందోళనములు కలుగునని రాజకీయజేతలచే నూచింపబడిన నూచనలు ఇంతలో వాటిలకుండునట్లు దొహదములు గావించవలసివచ్చి ప్రతిపాడును దొరతనము వారికి నలవలసినవలయును. ఇట్లొనర్చువారే చాలకాలము పిదపమనకు దొరతనముయొక్క మిత్రులని చెప్పబడుదురు. ఎవడైతే మిత్ర్యమును కలిగించు స్వదేశమును ఆచరించి దానిని పూవురు ఆచరించునట్లు చేయునో అతడే ఆర్థికపరిస్థితి పరివర్తనమును ఆదించేయుటకు యత్నించినట్లు లెలంపబడును. తనదేశముకొనుట అభివృద్ధికొనుట హిందూదేశమునకే ద్రవ్య చక్రవర్తమగునప్పుడు ఇంగ్లాండునంటి గొప్పదేశమునకు 21750 లక్షలరూపాయల నిచ్చుట కెవడైతే ఆక్షేపణ గావించునో అతడే పరిపాలనమునకు నిజమైన మిత్రుడు. హిందూదేశభాగ్యము వంతను పోగొట్టుటకు తొందరపడువాడను హిందూదేశములో బ్రిటిషు పరిపాలన సాగుదిలకు నిజమైన మిత్రుడో రాబోవు విషయములను చక్కగ పరిశీలించు ఆర్థికశాఖామంత్రి ఎన్నడును రెండవ వరము బాధ్యత తాగెన్నడును వహించడు. కాని కాన్సిలునందలి అనుదొగగుసభ్యులను ఇందులకు తెలలూగించి అతాధ్యత వారే వహించునట్లు చేయును.

ఇండియా, అమెరికా

ప్రజా ఇష్టానుసారముగ గ్రహించుటయే గాక ఇంతకు తెలివైనవారు వ్యాససమృద్ధులగు సంస్కరణ విధానములనుబడయవలె నన్న మనదేశపు స్థితిగతులను లోకముంతటను వెల్లడించుటలో మనము సిగ్గుచెందరాదు. ప్రస్తుతపు మహాసంగ్రామసంధి ప్రారంభమైనది గాన ప్రస్తుతము మనము పొందుచున్న కష్టములను బాధలను తొలగింపబడవచ్చును. యోద్ధ్యమనకు అంతము కలుగ చేయవలసినదని జర్మనీ అమెరికాను కోరుట సరిగవచ్చును.

సర్వదేశీవిషయములు తగవులు పరిష్కరించుటలో అమెరికా దొరతనమువారును అమెరికా ప్రసిడెంటుగారును ఆగ్రమించు స్థలము అందఱకు తెలియును. హిందూదేశపు రాజకీయస్థితి గూర్చి ప్రసిడెంటు విల్సనుగారును కొందఱు అమెరికనులును క్రద్ధ వహించెద రని తెలంచుట

దోషము కాదు. బ్రిటిషువారియందు నమ్మకములేదని చెప్పుట కాదు. బ్రిటిషువారికి సహితము హిందూదేశక్షేమము ఇంగ్లాండుదేశక్షేమము తరువాతనే. నిరంతర ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముతో నేకీభవించ దలంచినందున మెంటేగూ, మెయ్యు ఫర్ల ప్రభువుగార్ల సంస్కరణప్రణాళిక సంతృప్తికరముగ లేదు. దానిరు సుబ్రహ్మణ్యముఅయ్యరుగారుచెప్పింట్లు మన మందరము వ్యాససమృద్ధులగు సంస్కరణములు స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము గల మొదలరాండమును దయారు గావించవలయును. దీనిని పార్లమెంటు సభవారికిని, బ్రిటిషుజాతివారికిని సమర్పించవలయును. దేశీయమహాజనసభ, ముస్లిము లీగు, భారతదేశ ప్రజల తరపున ఈ మొదలరాండము సమర్పించబడవలెను. జిల్లామండలమహాసభలవారు సమావేశమై ఇట్లు గావించుట ఆగత్యుపనియు లేదు. ఇటు గానింపరతి ననియు జాతీయ మహాసభవారిని హెచ్చరించుచు తీర్మానములు తీర్మానింపవలెను.

సాత్విక నిరోధము.

మనదుఃఖములు పాపబడుటకు గాంధీ, సుబ్రహ్మణ్యము అయ్యరుగార్ల వలె సాత్విక నిరోధము బూనవలయును. ఈ యోధ్యమలేయడల పాలకుల మొరలు పాలకులచే సాల్పించబడవు. అన్ని తరగతులవారిని అట్టిపనికి సమకూర్చుటయే జాతీయమహాసభగాని ఇతరములగు రాజకీయసభలు గాని గావించవలసిన సత్వోత్కృష్టమైనపని. కాని నానుటగా వారిపై అధికారముకలిగియుండి వారిని కట్టుబాటులలో నుంచవలయును. ప్రజలకుతమనాయకులందుని వ్యాసముండవలెను. అది ఉన్నయెడల వారు ఏ యేర్పాటులైననావించగలరు ఇతరులు మనతో భిన్నాభిప్రాయములను కలిగియున్నారను కారణమున మనము వారిని కఠినతగ చూడగూడదు. వారిని నునము సహనముతో చూడవలయును.

చాత్రావరణస్థితి

1918 సం॥ అక్టోబరు 21-వ తేదీ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము 24 గంటలలో	జిల్లా ముఖ్య నగరములు 24 గంటలలో	జిల్లా ముఖ్య నగరములు 24 గంటలలో	జిల్లా ముఖ్య నగరములు 24 గంటలలో	జిల్లా ముఖ్య నగరములు 24 గంటలలో
గోపాలపురము	89.9	71.1	...	80.70	87.47
వాల్తేరు	87.2	78.1	0.10	18.82	29.57
కాకినాడ	89.6	76.1	...	22.84	28.71
బందరు	88.8	74.2	0.25	27.62	30.29
గుంటూరు	94.0	72.8	0.58	19.37	28.20
నెల్లూరు	* 94.6	79.0	...	8.67	17.69
చంద్రాపురము	* 92.2	75.9	...	14.56	23.71
మైదరాబాదు	* 92.5	70.0	...	17.61	28.68
అనంతపురము	95.5	77.0	...	12.78	20.67
బళ్లారి	94.5	72.7	...	10.75	16.51
కర్నూలు	95.6	75.0	0.40	18.06	28.44
కడప	* 97.6	77.4	...	12.62	24.48
పెంగుళూరు	88.0	67.2	...	22.14	29.66
నెల్లూరు	* 95.0	72.0	...	16.51	28.82
నీలము	* 91.3	72.9	...	15.35	31.96
కోయంబుత్తూరు	* 89.5	72.7	...	9.52	14.01

పడమటితీరమునందును కర్ణాటకమునందును వాయు భార మొకమోపురగ తగ్గి తక్కినవోట్ల మారలేదు. ఈ మార్పులవలన వాయువ్యాప్తియందు పరివర్తనము కలిగి రాజధానియందును, అఖిలభారతీయ భాగమునందును శ్రావ్య వర్షపు చిహ్నములు మాములు స్థితికిరచ్చినవి. వాయుభారము నందలి విపరీతస్థితి అఖిలభారతీయ భాగమునందు కంటే పడమటి భాగమునందు యెక్కువగలదు. ఇట్టి స్థితిగతులు వర్షాశుభముకావు. ఉత్తర, ఈశాన్యముఖముగ వాయువు దక్షిణభాగపు చివరను వీచుచున్నది. ప్రస్తుతము వాయుగతి నుండముగ నున్నది. మధ్యమొడ్డస్థితి కొద్దిగ తక్కువ. రాజధానియందంతటను పగటిజేడియు, రాత్రిజేడియు మాములు కంటే అధికముగ నున్నది. రాత్రిజేడి చాల ప్రాంతమునందు రెండు డిగ్రీల వరకు నుండును. వాయువునందు ఆర్ద్రత మాములుకంటే తక్కువ. కొండప్రాంతమునందు తప్పు మరయొక్కడను విశేషమైన మబ్బులేదంతయు లుండు పడవటితీరమునందును కొండలందును, పశ్చిమాగ్రముండలములందు దొక భాగమునందును కొన్ని జల్లులు పడినవి. నిట్టికంటే స్థితిగతు లనుసారముగ మారుచున్నవి. కాని రాబోవు 24 గంటలలోను వాయుస్థితియందు విశేషమైన మార్పు కలుగదు.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వెల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణముధికము!!!

పంచభౌషణ చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం



జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమావధము.

తలనొప్పులమాన్యుక. వాయువుపోటబొపుక. పొన్నపునెమ్మల బొర్రవోలుక. పొట్టు బొగ్గట్టుక. ఇవి యవి యననేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సంతోషింపవలెననిది. వయస్సులచే హిందూజాతీయందు తయారు చేయబడు మంచిమందు. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలవేల యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగడ్డ, దురద, ఉంగరములవంటివట్టు, రసికాయట, కెండుక లూడిపోవుట నొడలగు చర్మరోగములను నాశనము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 ల మాత్రమే.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. రే తులములు నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

పంటి నొప్పులకు దివ్యవధము; నువ్వునకలియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దబ్బి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అమృతం జముడిపో,

6, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

109, ప్రేరికోట్ట, పోస్టు, బొంబాయి.

AWARDED GOLD MEDAL

490

IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO THE WORLD-RENOUNDED

OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

—O—

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra.

ample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

మలయ చందనము



(1251) సెకెగ్గమునకు మౌళారము

మందు పున్నుకొనమన్నట్లు ఎవరికినీ తెలియదు. పత్తము లేదు. పిచ్చిరాని మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. రుద్ర మైన మా మలయచందనము ఎటుడో తెలుపు, పచ్చ అను మాడు నిధము. సెకెగ్గమునకు మాడు పూటలలో మాన్యును. దబ్బి 1-కి 2-0-0.

గంధర్వసార్వసీ, రాజమండ్రి.

అమృతార్ణవ అవశేషము.

అవశేషము రక్తమడుపుచేసి శీర్షమును పాచ్చిం తి బలమును కలిగించి యున్నశేషము చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మెడనును చల్లచేసి శరీరమునకు లేచును కలిగించును. శీర్షము, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మనొప్పి మొదలగువానిని రక్తం నివారిండును. 219 అర్జును దబ్బి 1-కి రూ 2-0-0-0.

వైద్యకౌశ్రీ మనోమంకో గోవింద్రి.

అరంజిగ్రా కోమభాలయం, 157, బ్రాహ్మ, మద్రాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పువట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పువట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ వంజల్లు:—ది సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

888

మదరాసు

వై కామోజిమో గోరునపుడు ఈపత్రిక చేరుకూడ నుచూహించి గోరుచున్నాము

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆశుర్య గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ్య, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాస్త్రము, భూతజైద్యము, యంత్రములు, 9 మెరికావారి చీట్ల కేక తమాషలు విదిత విశోదనిద్యలు గలవు. ఇంతగాక గొప్పవృత్తి మానముచేయుట, మామిడికట్టును పుట్టించుట, జీవులలో నుమాచియుట, శరీరములని తలకాయ చేత మాట లాడించుట, భూమిపై గలవ ఎత్తువ గాలిలో మనుష్యుని నిశాధారముగా నింపుట మొదలగు వివిధములు అనేకములు అున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అర్హుడుకముగా వేలవేల రేలగులరని గ్యారంటీ ఇచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూలు పే ఆర్ట్ జూర్యును నొకరూ, పంగోటు (గుంటూరు జిల్లా)

మేలైన మల్లులో వేసిన 1241

మధుర బుట్టాచీర; చాయకు గ్యారంటీ. చీర 1-కి కొనుసారికి ఎలక్ట్రిక్ ఉంగరము ఇవ్వను. చీర మూర 16, వెడల్పు 2 1/2, చీర 1-కి బ్రయం రూ. 4-8-0 బందలు దవకొడి చీర 1-కి 4-8-0 వైకామోక బాలామనే మామిడికాయ చీర 1-కి 4-8-0 హోంరూలు సచ్చతివేళాచీర (18 మూరలు) 1-85-8-0 హోంరూలు సాదా చీర 1-కి , రూ. 10-0-0 లెంకురూలు కట్టుముండ్రి (మామిడిమూరలు) 8-0-0 దబ్బి. ఆర్. ట్రంప్ అండుకో, 24, బందపేడి, మదరాసు.

301 పాళ్ళపు వేంకటాచల 596

పండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకామయూర కస్తూరిమాత్రల నిప్పుజై నను వ రి కిం పు మ.

ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియానాలో మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీషా, మలియెటో, గోవా, ఫీజి, విటెడ, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధావధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

విశేషము "ఒకేయొక భోజనయూర" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింటు చున్న యెడల. మాటికి జైన్యము నుచుచును, నిశ్చించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును. శీతలము, శీతవాతము, లక్షణము, సూర్యవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అనాశోగ్యము, చెడ్డనీటిసంధి గలుగు వికారము చిన్న చిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మయి-చికేక రోగములును, ఈ సిద్ధావధుల సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో న శీరవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలకముండియు యావధములను తయారు చేయుచుందురు.

8 బట్టల వ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రము సీసా 4 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాల లోకసారి తెప్పించిరిని బహుల భిక్షుతోచేరి రూ 1-8-0

12 సీసాల లోకసారి కొనిన 2-12-0

25 సీసాల లోకసారి కొనిన 5-0-0

పత్ర సర్కారులకు మావట్ల అయ్యార్జును దీనిని సిద్ధావధముల దొరకును.

6 అణము— శ్రీ సీతా గామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

అంద్రోద్యమము. మొదటి యె దాంద్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంహార్యులు, సభాభ్యులు, యువశాసన ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ 1-8-0. పోస్టేజీలేదు. అండ్రి ల్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

నిన్నుజేవా చక్కని గ్రంథము. వెల రూ 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టాఫీసు 212, వడకాసు.